

DZIENNIK PIOTRKOWSKI

Godzienne pismo polityczne i gospodarcze

Adres Redakcji i Administracji: Piotrków Trybunalski, ul. Słowackiego 18. Telefon Nr. 10-21. Skrzynka poczt. 1355. Konto P. K. O. Nr. 141-734.

POZGONIE MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

Eksportacja ciała Marszałka Piłsudskiego z Belwederu do katedry św. Jana odbędzie się prawdopodobnie w czwartek wieczorem, aczkolwiek data ta jeszcze nie jest ostatecznie ustalona ze względów technicznych.

Trumna oszklona będzie ustawiona w głównej nawie katedry. Katedra będzie otwarta dla wszystkich przez całą noc, cały dzień i noc następną tak, aby każdy mógł poraz ostatni ujrzeć twarz Marszałka i złożyć Mu hołd. Przy trumnie pełnić będą straż honorową ge-

nerałowie, oficerowie wszystkich szarż i podoficerowie.

Nabożeństwo żałobne, którego termin uzależniony jest od dnia eksportacji, odprawi ks. kardynał Kakowski.

Dzień eksportacji ciała z Katedry na kolej, która je przewiezie wraz z orszakami do Krakowa, będzie wyznaczony i ogłoszony prawdopodobnie we czwartek wieczorem. Pociąg będzie jechał bardzo wolno i zatrzyma się na wielu stacjach po drodze.

Nie będzie wieńców

Składanie wieńców na trumnie Marszałka Piłsudskiego nie jest przewidziane. Wszyscy członkowie rządu zamiast wieńców opodatkowa-

li się na sumę 5.500 zł. na cel budowy kopca im. Marszałka Piłsudskiego w Krakowie.

Postanowienia Rady Ministrów

O godz. 12.30 odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Sławka posiedzenie Rady Ministrów.

Rada Ministrów uchwaliła, iż pogrzeb Marszałka Piłsudskiego odbędzie się na koszt państwa. Jednocześnie Rada Ministrów uchwaliła obowiązujące formy żałoby narodowej: od dnia 13 b. m. do dnia pogrzebu zawieszane zostają wszystkie widowiska, zabawy publiczne oraz produkcje w lokalach publicznych. W tym samym czasie mają być wy-

wieszane flagi, opuszczone do połowy masztu i okryte krepą.

Wojsko oraz wszystkich urzędników, funkcjonariuszów i pracowników państwowych oraz samorządowych obowiązywać będzie 6-tygodniowa żałoba. Formą tej żałoby będą czarne opaski na lewym ramieniu, zarówno dla mężczyzn, jak i dla kobiet, oraz wstrzymanie się od urządzania i brania udziału w przyjęciach.

Kondolencje przedstawicieli państw obcych

Wczoraj w godzinach wieczornych, natychmiast po otrzymaniu wiadomości o śmierci Pierwszego Marszałka Polski, pierwszy z przedstawicieli państw obcych złożył kondolencje w ministerstwie spraw zagranicznych poseł Węgier de Hory.

W dniu dzisiejszym w godzinach rannych złożyli osobiście kondolencje p. ministrowi Beckowi: nuncjusz apostolski msgr. Marmaggi w towarzystwie audytora nuncjatury msgr. Pacini oraz sekretarza nuncjatury msgr. Todini, ambasador Rzeszy Niemieckiej p. von Moltke, ambasador ZSRR p. Dawtjan, ambasador Wielkiej Brytanji sir H. W. Kennard, ambasador Turcji p. Ferit, ambasador Italji p. Bastianini, ambasador Francji p. Laroche, który złożył jednocześnie specjalne kondolencje w imieniu ministra Laval, poseł Jugosławji p. Lazarewicz, poseł Belgji wicehr. Davignon, poseł Austriji p. Hoffinger, poseł Lotwy p.

Valters, poseł Estonji p. Markus, poseł Danji p. Shou, poseł Węgor p. de Hory (po raz drugi), poseł Rumunii p. Cadere wraz z radcą poselstwa p. Hiott i attache wojskowym ppłk. Diaconescu, który złożył kondolencje w imieniu armji rumuńskiej i pułku im. Marszałka Piłsudskiego., poseł Holandji p. Carsten, poseł Japonji p. Ito, poseł Iranu p. Arasteh, poseł Chin p. Chang-Hsin-Hai, poseł Czechosłowacji p. Girs, poseł Brazyliji p. Barros Pimentel.

Jednocześnie panu podsekretarzowi Szembekowi złożył kondolencje: charge d'affaires Stanów Zjednoczonych A. P. p. Crosby, charge d'affaires Finlandji p. Ernst, charge d'affaires Grecji p. Panas, charge d'affaires Meksyku p. Joubanc-Rivas, charge d'affaires Bułgarji p. Stoicoff, charge d'affaires Brazyliji p. Caballero, charge d'affaires Szwecji p. de Post.

Telegram kondolencyjny Ojca Świętego

cię św. wystosował do P. Prezydenta Rzeczypospolitej następujący telegram:

„Bierzemy żywy udział w smutku Waszej Eksceleencji i w żałobie zawsze szczególnie drogiej Nasze-

mu sercu Polski. Modlimy się o wieczny odpoczynek dla duszy zmarłego Marszałka jak również o zgodę, pokój i pomyślność Polski, błogosławiąc jej całe w Pańskiej Dostojnej Osobie“.

Kardynał Kakowski w Belwederze

Wczoraj o godz. 10-ej rano J. E. ks. kard. Kakowski przybył do Belwederu i udał się do sali, gdzie złożone zostało ciało s. p. Marszałka Piłsudskiego. J. E. ks. kard. Kakow-

ski ukląkł przy zwłokach i pozostał chwilę w modlitwie. Następnie ks. kardynał Kakowski złożył kondolencje na ręce pani marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej.

Kondolencje Główn państw zagranicznych

W związku ze śmiercią Marszałka Józefa Piłsudskiego, P. Prezydent Rzeczypospolitej otrzymał depesze kondolencyjne m. in. od króla bułgarskiego, prezydenta Lebrun'a, Mussoliniego, regenta Wę-

gier, prezydenta Lotwy, prezydenta Szwajcarii, prezydenta Hiszpanji, prezydenta Senatu w. m. Gdańska. Pierwszą depeszę kondolencyjną nadesłał kanclerz Adolf Hitler.

Kondolencje dla armji

J. E. ks. kardynał Hlond wystosował na ręce gen. Rydz-Śmigłego, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych depeszę treści następującej:

— Z powodu zgonu Genjalnego Twórcy, Zwycięskiego Wodza i Pierwszego Marszałka Armji Polskiej Józefa Piłsudskiego składam serdeczne kondolencje tejże Armji na ręce Pana Generała.

(—) Kardynał Prymas.

W odpowiedzi gen. Rydz-Śmigły wysłał następującą depeszę do J. E. ks. kardynała Hlonda:

— W imieniu Armji składam gorące podziękowanie Waszej Eminencji za przesłane kondolencje z powodu zgonu Wskrziesiciela Wojska Polskiego, Jego Naczelnego Wodza i Pierwszego Marszałka Polski, który mocą Swego Wielkie-

go Ducha odrodził Chwałę Polskiego Czynu Wojennego.

Generalny Inspektor Sił Zbrojnych
(—) Rydz-Śmigły
gen. dyw.

Minister Reichswehry generał von Blomberg wystosował do generalnego inspektora armji polskiej gen. Rydz-Śmigłego depeszę kondolencyjną w imieniu armji niemieckiej.

W ciągu dnia dzisiejszego złożyli osobiście kondolencje dla Armji Polskiej na ręce gen. Rydz-Śmigłego poseł jugosłowiański w Warszawie p. Lazarewicz, wojskowy attache rumuński płk. Diaconescu, oraz wojskowy attache Wielkiej Brytanji płk. George Francis Connal Rowan.

Min. Laval i Marsz. Petain reprezentantami Francji na pogrzebie

PARYŻ. Agencja Havasa donosi: Rząd francuski na pogrzebie Marszałka Piłsudskiego reprezentować będą minister spraw zagranicznych Laval i marszałek Petain.

W związku z tą decyzją rządu

minister Laval zatrzyma się w Warszawie w drodze powrotnej z Moskwy. Marszałek Petain wyjedzie do Warszawy po ustaleniu oficjalnym daty pogrzebu.

Reprezentacja Włoch

RZYM. Agencja Stefani podaje, że na uroczystościach pogrzebowych Marszałka Piłsudskiego rząd włoski reprezentowany będzie

przez ambasadora Bastaniniego, a armja włoska — przez specjalną delegację z gen. Graziolim na czele.

WIELKI SPADEK I WIELKI DŁUG

Postać Marszałka Piłsudskiego zarysowała się u współczesnych w kształtach tak wyraźnych i dobitnych, iż potomność nie w nich już chyba zmienić nie zdoła. Sąd historii musi wypaść, że był mężem wielkim. Tę wielkość czuła i odczuła współczesność. Między perspektywą historii a odczuciem chwili bieżącej nie będzie tu i nie może być żadnych różnic.

Piłsudski nie jest człowiekiem, którego wielkość miałaby dopiero ocenić historia. Tę wielkość czuł i rozumiał cały naród.

Tę wielkość odczuwała współczesność, bo pobudką i źródłem działalności Jego wielkich poczynań nie był tylko umysł i rozum, ale serce i wola. Wielki umysł spełniał tylko i rozwiązywał te zadania, które przed nim stawał mocarny i silny duch.

Miłość ojczyzny i wiara w Polskę, oto najistotniejsze źródło Jego największych czynów. On nie tylko wierzył, ale potrafił tę wiarę tchnąć w innych. A tej wierze towarzyszyła silna niezłomna wola, wola czynu. I nią potrafił zapalić, zrazu szczupłe grono bliskich sobie, a potem porwać coraz szersze zastępy.

Działalność Piłsudskiego była czemś znacznie większym i czemś tak zupełnie innym, aniżeli polityka, która bywa zazwyczaj wykładnikiem jakiegoś systemu. Była w tej działalności wiara. I historia Polski z ostatnich lat przedwojennych, z czasów wojny i z okresu niepodległości zna tyle przykładów szczerzego i prawdziwego nawrócenia się na tę wiarę. To nie były akty polityczne, to był wynik wielkich przeżyć i zmagañ, które skłaniały ludzi do tego nawrócenia. Ta wiara jednych porwała, innych zmieniała i pokazywała im nowe drogi myśli i czynu.

To było coś więcej niż polityka, to było objawienie nowej i innej Polski.

Wiara i wola — oto główne siły wielkiej mocy Jego ducha.

Od wczesnego dzieciństwa było to wielkie serce najgorętszą miłością dla Polski. W najcięższych dla Polski chwilach, kiedy stan prosperacji we wszystkich trzech zaborach gorzej jeszcze i niebezpieczniej uciskał uczucia patriotyczne niż w dawniejszych latach brutalna przemoc zaborców, On tę wiarę potrafił w narodzie obudzić i ideę niepodległości utrwalić i umocnić wtedy, kiedy uchodziła raczej już tylko za marzenie uczuć patriotycznych, a nie za przedmiot realnej woli.

To jest Jego wielki i wiekopomny czyn, dla którego w dzisiejszych warunkach naszej rzeczywistości, a tem mniej oczywiście i przyszłej, nie może być już tak pełnego i dostatecznego zrozumienia.

Drugą wielką epokę Jego życia i działalności po odzyskaniu niepodległości ożywia ta sama wielka wiara i mocna wola czynu.

Dwa wielkie zadania postawił sobie Piłsudski: wzmocnić naród wewnętrznie, wychowując go politycznie, nazewnątrz zaś podnieść znaczenie i autorytet państwa polskiego do wielkości mocarstwowej.

Piłsudski nie sięgał po władzę — ani oczywiście tem mniej po zaszczyty i stanowiska — dla siebie, ale brał na siebie ciężar odpowiedzialności, ażeby wzmocnić władzę państwa.

Po rozstroju i niepokoju wewnętrznym pierwszych lat po odzyskaniu niepodległości pragnął usunąć ślady demoralizacji, jakie pozostawiły po sobie zabory i obudzić w państwie poszanowanie dla władzy i uznanie dla władzy. Chciał ograniczyć bujny indywidualizm na rzecz wewnętrznej spójności i silnego, wewnętrznego ze-

spolenia, świadomego swych politycznych celów narodu. Spojrzenie na mapę i lektura w księdze historii dały mu tę podniety, a myśl, ażeby zapewnić państwu trwałość rządów i autorytet władzy, stała się głównym celem Jego wychowawczej działalności. Celem jej nie były doraźne skutki polityczne, lecz wzrok Jego sięgał daleko w przyszłość. Kto tej Jego nieustannej, wielkiej i serdecznej troski o przyszłość narodu i państwa sobie nie uświadamia, ten nigdy nie będzie mógł ocenić intencji Jego poczynań. I tu jest istotnie ten zakres Jego działalności, o którego wadze i znaczeniu pouczy nas ostatecznie dopiero historia, — oczywiście w dziedzinie faktów a nie w dziedzinie intencji. Bo ich kierunek nie mógł i u współczesnych budzić żadnej wątpliwości.

Tak, jak Piłsudski pragnął widzieć wewnętrznie zespolony i silny naród, skupiony pod znakiem autorytetu państwa, tak pragnął

zapewnić państwu polskiemu znaczenie i autorytet nazewnątrz. I nie kierowały tą Jego działalnością żadne małostkowe względy prestiżowe. Polskę, w którą wierzył, pragnął widzieć silną, potężną i niezależną w zespole wielkich mocarstw. Nie miała być ona środkiem do celów obcej polityki, ani pionkiem w jej grze, ale czynnym i świadomym swych celów elementem w wielkim dziele utrwalenia pokoju. Cała uczciwa zagraniczna opinia musi uznać i przyznać, że nad tem dziełem pracował On szczerze i bez wszelkiej dyplomatycznej obłudności.

Rozumiejąc z doświadczeń życia, uzyskanych zwłaszcza w czasie wojny, czem jest dyplomacja, zdobył to wielkie doświadczenie i przekazał je jako jeden z ważnych punktów swojego testamentu, że liczyć możemy i powinniśmy przede wszystkim na własne siły. Jego gorąca troska o rozwój armii polskiej nie była przejawem jakiegoś

militaryzmu czy też imperjalizmu, ale wynikiem przeświadczenia, że tylko Polska, rozporządzająca silną armią, zdobędzie u innych szacunek i poważanie.

Ostatnie chwile Jego życia opromieniał blask wzmoczonego autorytetu Rzeczypospolitej, której wagę i znaczenie dla utrzymania pokoju nauczone się wreszcie rozumieć.

Dokonał jednej z największych rzeczy, jaką kiedykolwiek ktokolwiek w historii mógł osiągnąć: odzyskał niepodległość i utrwalił byt odrodzonej Ojczyzny wśród najtrudniejszej może epoki, jaką obecnie przeżywa ludzkość. Wielki spadek zostawił ten Wielki Mąż.

Jest obowiązkiem narodu czuć, by spadek ten powiększyć i dóbr tych nie roztrwonąć.

Jest to nie tylko nasz obowiązek patriotyczny, ale nas wszystkich dług miłości i wdzięczności dla osoby Józefa Piłsudskiego.

Z. Ł.

Telegram min. Laval'a

Francuski minister spraw zagranicznych Laval przesłał do p. ministra Becka następującą depeszę:

W chwili opuszczenia Polski, dowiaduję się z głębokim wzruszeniem o śmierci Marszałka Piłsudskiego. Ta tak okrutna dla ojczyzny pana ministra żałoba zostanie boleśnie odczuwana przez naród francuski. Składam hołd pamięci Wielkiego Męża Stanu, który przez swą odwagę, szlachetność i patriotyzm był twórcą wskrzeszenia Polski. Proszę Waszą Ekszelencję o przyjęcie mych, pełnych smutku kondolencji.

Oświadczenie

gen. Weygand'a

PARYŻ. „La Liberte” ogłasza następujące oświadczenie gen. Weygand'a:

„Śmierć Marszałka Piłsudskiego została przyjęta z głębokim wzruszeniem przez wszystkich przyjaciół Polski. Przyłączają się oni do żałoby narodu polskiego po tym wielkim Patriocie, składają hołd nad grobem obdarzonego mocą i wyjątkową energją Wodza, który całe swoje życie poświęcił dla sprawy odzyskania niepodległości i utrwalenia wielkości swego kraju.

Zarządzenia Senatu gdańskiego

Prezydent senatu gdańskiego Greiser zawiadomił komisarza generalnego R. P. w Gdańsku, że na wszystkich gmachach oficjalnych na terenie w. miasta Gdańska będą wywieszane sztandary, opuszczone do połowy masztu w dniu 13 b. m. i w dniu pogrzebu Marszałka Piłsudskiego.

Kondolencje Ukraińców

LWÓW. Do wojewody lwowskiego zgłosiła się delegacja prezydium ukraińskiego Unda w osobach urzędującego w zastępstwie p. Lewickiego prezesa, naczelnego redaktora „Dila” Mudrego i generalnego sekretarza Undo Celewiczca oraz przedstawicieli ukraińskich organizacji kulturalnych i gospodarczych, którzy złożyli kondolencje dla rządu na ręce p. wojewody lwowskiego z powodu zgonu Marszałka Piłsudskiego.

Audycje radiowe

w dniu dzisiejszym

Podobnie, jak w dniu wczorajszym, „Polskie Radio” na dziś, t. j. na dzień 14 maja odwołuje swój poprzednio ogłoszony program. W miejsce tego programu kontynuować będzie „Polskie Radio” swą służbę informacyjną, którą zacznie o godz. 6.30.

O godz. 8.45 nada „Polskie Radio” z Krakowa dźwięki Dzwonu Zygmunta z Katedry Wawelskiej, po czym w odstępach półgodzinnych będzie pełnił, aż do godz. 12.00 w południe służbę informacyjną.

O godz. 12.00 nadane zostanie z Torunia bicie dzwonów żałobnych poczem aż do godz. 14.00 nadawane będą informacje z kraju i zagranicy w odstępach co pół godziny.

O godz. 15.30 połączone radiostacje polskie wznawiają pracę i na dają co pół godziny stałe audycje informacyjne.

O godz. 18.00 Polskie Radio nadaje specjalną audycję, na której program złożą się przemówienia b. premiera Janusza Jędrzejewicza oraz część muzyczna i literacka.

W miarę potrzeby, między poszczególnymi częściami tej audycji, jak również po jej zakończeniu, nadawane będą specjalne komunikaty informacyjne i reportaże.

Połączone radiostacje polskie na dawać będą w dniu dzisiejszym aż do godz. 24.00

ODEZWA Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

NIETYLKO WIARA, ALE I CZĘŚC JEST MARTWĄ BEZ UCZYNKÓW.

CZĘŚC ŻYWA, HOŁD PRAWDZIWIY MUSZĄ MIEĆ NA SOBIE ODBŁASK POSTACI I CZYNU, KTÓRYM SA POŚWIĘCONE. MUSZĄ BYĆ NIETYLKO POTRZEBĄ SERCA, ALE AKTEM ROZUMU I WOLI

UMARŁ MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI.

CZĘŚC DLA JEGO CZYNU, A CAŁE ŻYCIE MARSZAŁKA BYŁO JEDNYM WIELKIM CZYNYM, MUSI BYĆ ŻYWA, MUSI NOSIĆ NA SOBIE ODBŁASK JEGO TWÓRCZYSTWA

MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI TWORZYŁ I BUDOWAŁ POLSKĘ W KAŻDEJ CHWILI SWEGO ŻYCIA, WE WSZYSTKIEM CO CZYNIŁ.

TE SAME WYMAGANIA STAWIAŁ CAŁEMU SPOŁECZENSTWU. ŻĄDAŁ OD KAŻDEGO Z NAS, ABYSMY WYSILKI NASZE, W SKALI NASZYCH MOŻLIWOŚCI, NA TYM POSTERUNKU, JAKI NAM ZOSTAŁ POWIERZONY, PRACĄ KAŻDEGO NASZEGO DNIA, KTÓRĄ WYKONYWAMY, PRZESWIETLALI ODCZUCIEM, ŻE PRACUJEMY DLA CAŁOŚCI NARODU I PAŃSTWA.

TEM ŻYŁ I TO NAM ZOSTAWIŁ JAKO SWÓJ TESTAMENT.

GDY ODSZEDŁ OD NAS, MUSIMY, CZUJĄC NAD SOBĄ JEGO DUCHA, USIŁOWAĆ IŚĆ PO TEJ DRODZE.

PRZEJĄC — ZE ŚWIADOMĄ WŁASNĄ WOLĄ — KAŻDY W SWOIM ZAKRESIE, TĘ CZĄSTKĘ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA LOS OJCZYZNY, JAKĄ ŚMIERĆ JEGO OBARCZA CAŁY NARÓD I KAŻDEGO OBYWATELA. UDZIAŁEM KIEROWNIKÓW WARSZTATÓW PRACY PRZEMYSŁOWEJ, UDZIAŁEM WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW TYCH WARSZTATÓW JEST DAŻYĆ, WE WSPÓLNYM, SOLIDARNYM WYSILKU, DO CIĄGŁEGO POSTĘPU I ROZWOJU WYTWÓRCZOŚCI PRZEMYSŁOWEJ I TECHNIKI W POLSCE, DO NAJLEPSZEGO ZASPAKAJANIA POTRZEB PAŃSTWA I OBYWATELI, DO CIĄGŁEGO WSPÓLDZIAŁANIA W BUDOWIE I ROZWOJU MATERJALNEJ I MORALNEJ POTĘGI POLSKI

JESLI Z TĄ MYŚLĄ I W TEJ INTENCJI WYTRWALE PRACOWAĆ BĘDIEMY, ZNAJDEMY SIĘ WSRÓD SPADKOBIERCÓW TRUDU JEGO ŻYCIA.

TEN WŁAŚNIE OBOWIĄZEK SPEŁNIĆ MUSIMY.

WARSZAWA, DN. 13 MAJA 1935 R.

Centralny Związek
Przemysłu Polskiego

Odezwa min. Jędrzejewicza do młodzieży

P. minister W.R. i O.P. Wacław Jędrzejewicz ogłosił następującą odezwę do młodzieży:

„Młodzieży!
Marszałek Polski, Józef Piłsudski nie żyje!

Brak słów dla wyrażenia ogromu bólu, w którym pograżyła się cała Polska.

Okryci kirem żałoby, winniście do wieść, młodzi obywatele, że olbrzymia praca dziejowa ukochanego Wodza i Nauczyciela narodu, że naderżnięty wysiłek Jego ofiarnego bez granic życia utrwalił się także w waszych duszach. Mocną i zdecydowaną wolą dźwigną nadal dzieła budowy siły i znaczenia Polski.

Znaliście i kochaliście Marszałka Piłsudskiego nie tylko jako swego

wychowawcę, lecz jako najlepszego przyjaciela młodzieży.

Postać Jego pozostanie dla was i przyszłych pokoleń symbolem honoru i wielkości Polski.

Polecam we wszystkich szkołach odczytać orędzie Pana Prezydenta

Rzeczypospolitej, na budynkach szkolnych wywiesić chorągwie państwowe, opuszczone do połowy masztu, a młodzieży szkolną wzywam do okrycia kirem odznak szkolnych na czapkach, beretach i rękawach.

(—) Wacław Jędrzejewicz.

Depesza min. Becka do szefów polskich placówek zagranicznych

Min. Beck wysłał następującą depeszę do szefów placówek zagranicznych R. P.:

„Dziś wieczorem po ciężkiej chorobie zmarł Marszałek Piłsudski. Prezydent R. P. wydał orędzie do narodu, które będzie panom za-komunikowane.

Na czoło dzieła Marszałka wybi-

ła się określenie naszego miejsca w życiu międzynarodowym, miejsca, godnego naszego narodu. Jestem przekonany, że wszyscy, którzy mają zaszczyt w zewnętrznej reprezentacji naszego państwa pracować, będą uważali za swój obowiązek nie z wielości tego dzieła nie uronić“.

Gdy był jeszcze wśród nas...

Kilka wspomnień z historii Wielkiego Polaka — i Polski

...życie to było jak legenda a przecież było rzeczywistością. Stało się częścią historii walczącego o Wolność Narodu. Skoncentrowała się w nim nieugięta wola zwycięstwa, ucieleśniał Duch Niepodległości. Było wyrazem niezachwianej wiary w Wielką Sprawę Wyzwolenia i stało się tej wiary — cudownym moznaby rzec — spełnieniem.

Drobne, czarne litery druku notują fakty z dziejów tego najpiękniejszego i najbardziej niepospolitego żywota. Nieraz już zatrzymywał się na nich nasz wzrok oczarowany i opierały się na nich — nasze serca... Stąd nieraz już w chwilach mrocznych i ciężkich czerpalimy otuchę i nadzieję, to nam mówiło, że cuda się iszczą...

Dziś z bezziemnie tragicznej i nad wyraz wszelki bolesnej okazji opowieść tę powtórzyć nam wypada.

Urodził się w roku 1867, dnia 4-go lipca w ziemi Wileńskiej, w Żulowie. W starym dworku, po którym snuły się cienie świeżych wspomnień powstańców, zbroczonych krwią z niezagojonej rany. W tej atmosferze wzrastał i wychowywał się Józef Piłsudski, wsłuchany w opowieści ukochochanej matki Marii z Billewiczów i pod jej czułą opieką, oraz ojca kierownictwem. Tam już wychowywał się bunt przeciw wrażliwej przemocy i rosło pragnienie czynu.

W r. 1885 ukończone gimnazjum rosyjskie w Wilnie, wśród głęboko odczuwanych szykan, obelg i walki z samym sobą. Potem uniwersytet w Charkowie. Tutaj już tłumiony ogień wybuchu. Józef Piłsudski, młody student medycyny, uczestniczy w rozruchach studenckich. Zostaje relegowany, wraca do Wilna.

Tkwi już głęboko w robocie konspiracyjnej, kontaktuje się z rewolucyjnymi elementami, bierze żywy udział w działalności spiskowców. W roku 1888 następuje pierwsze aresztowanie a po nim zsyłka na Sybir. Kiryński nad Leną, potem Tunka jest miejscem Jego zesłania. W roku 1892 powraca do kraju — do dalszej czynnej służby dla idei.

I znowu lata wyczerpane, podziemnej roboty spiskowej, tajne drukarnie, rozwożenie „bibuły“ mającej uświadomić uśpione społeczeństwo, pobudzić je do walki. Tropiony przez żandarmerję rosyjską przenosi się z miejsca na miejsce, żyje i działa pod ustawiczną groźbą aresztowania. Następuje to wreszcie w Łodzi, w roku 1900. Dziesiąty pawilon, potem więzienie petersburskie, do kąd przewożą Józefa Piłsudskiego, znanego dobrze władzom carskim groźnego przestępcę politycznego. Najbliżsi współpracownicy w ideowej robocie nie zapominają o Nim. I oto udaje się pewien plan, poddany zresztą przez samego Piłsudskiego. Przewożą Go do szpitala w celu obserwacji nad symulowaną chorobą. Jeden ze spiskowców, lekarz, któremu udaje się dostać w tym charakterze do więziennego szpitala, ułatwia ucieczkę...

W roku 1901 Józef Piłsudski jest już na wolności. Przez Rewel i Rygę udaje się do Kijowa, stąd na Polesie, potem w Lubelskie, stamtąd przez lasy graniczne piechotą przedziera się do ówczesnej Galicji.

Teraz rozpoczyna się nowy rozdział pracy ideowej niestrudzonego Bojownika Niepodległości. Przez lata całe zmagają się z sobą i ze swymi myśłami, szuka doboru właściwych środków. W r. 1905 jedzie do Japonji. Toczy się właśnie wówczas wojna japońsko-rosyjska; Piłsudski szuka sposobów poparcia polskiego powstania, któreby miało wybuchnąć na

zachodnim krańcu carskiego imperjum. Organizowane przez Piłsudskiego grupy bojowe prowadzą już w tym czasie walkę w Królestwie...

Przez różne kraje i miasta wiodą drogi Józefa Piłsudskiego w tej żmudnej wędrówce, której celem ostatecznym ma być Wyzwolenie Rzeczypospolitej z niewoli...

W roku 1908 ustawiczna myśl o walce czynnej stwarza nową koncepcję. W monarchji austro-węgierskiej staje się możliwym to, co gdzieindziej było niewykonalnym. Tworzy się organizacja legalna, strzelecka, rzekomo... sportowa.

Dzieje się to na pograniczu rosyjskim, przez które w kilka lat później przejść mają pierwsze umundurowane i uzbrojone oddziały polskie na bój ostateczny...

Wielka i radosna chwila, „chwila osobliwa“ wyśniona przez wieszcz. Rok 1914. Dnia 6 sierpnia Piłsudski, własną, niezależną od władz austriackich decyzją — wydaje wojnę Rosji. W bój ruszają pierwsze strzelectwo oddziały drogą na Miechów, Kielce...

Rozwija się wspaniały epos Legjonów. Legjony rosną w siłę, prócz Pierwszej Brygady Piłsudskiego tworzą się inne: Druga, potem Trze-

cia... „Kamienie rzucone na szaniec“. W zawierusze wojennej, w natłoku mundurów wszystkich wojsk świata, jest i żołnierz polski, który walczy o sprawę Swojego Narodu.

Dzieje wojny różnie się plotą, różnemi idą kolejami. Legjony zorganizowane jako siła zbrojna przeciw Rosji stają z czasem — a jest to już rok 1916 — przed tragicznym pytaniem: Co dalej? „Sprzymierzeńcy“ pruscy i austriaccy ujawniają coraz wyraźniej swe właściwe oblicze. Nie otrzymując od mocarstw centralnych należytych gwarancji co do Niepodległości Polski, twórca Legjonów po-

daje się do dymisji i rozpoczyna znowu konspiracyjną robotę przy pomocy stworzonej przez siebie P. O. W. (Polskiej Organizacji Wojskowej). Ani jednego żołnierza więcej! Żołnierz polski tylko polskiej ma służyć Sprawie! W roku 1917 22-go lipca Józef Piłsudski zostaje aresztowany przez władze niemieckie i wywieziony do więzienia w Magdeburgu.

Wyzwala Go w roku 1918 rewolucja niemiecka. Józef Piłsudski wraca do kraju i zjawia się w listopadzie tegoż roku w Warszawie, witany entuzjastycznie. Z rąk Rady Regencyjnej otrzymuje władzę zwierzchnią, jako Naczelnik Państwa i Wódz Naczelny. Powołuje pierwszy Sejm i organizuje wojsko-regularne, które walczyć ma jeszcze przez dwa lata na wschodnim froncie, wykując granice Polski orężem początkowo w walce z Ukraińcami w Małopolsce Wschodniej i z groźną nawałą sowiecką.

Wojsko to, urosłe w potężną armję, polskie wojsko jest tworem przez Marszałka Piłsudskiego nietylko wyczerpanym, ale i w znoju i trudzie z przeogromnym oddaniem się sprawie wypracowanym. Jego to zasługą jest ta armja zwarta i mocna, na nowoczesnej stopie wymagająca postawiona, jeden z filarów potęgi Rzeczypospolitej.

W roku 1920 przychodzi w wojnie polsko-rosyjskiej moment decydujący. Po załamanej polskiej ofensywie na Kijów wojska nasze cofają się aż pod samą Warszawę. Chwila tragiczna. Ale Wódz czuwa, Wódz działa. Wspaniała kontrofensywa, poprowadzona przez Niego osobiście z pod Dębłina zadaje decydujący cios wojskom sowieckim. To, co przychodzi potem — kompletny pogrom czerwonej armji i pokój ryski — jest już tylko konsekwencją.

Po skończonej wojnie Sejm uroczystie orzeka, że „Józef Piłsudski dobrze zasłużył się Ojczyźnie“ a wojsko ofiarowuje swemu Wodzowi buławę marszałkowską.

W roku 1922 Piłsudski wycofuje się z życia politycznego. Nie przyjmuje proponowanej Mu kandydatury na Prezydenta Rzeczypospolitej. Zamieszkuje w Sulejówku, gdzie zajmuje się pracą pisarską o charakterze historyczno-wojskowym.

W roku 1926 przychodzi pamiętny przewrót majowy. W pierwszym utworzonym przez siebie gabinecie Marszałek Piłsudski obejmuje tekę ministra spraw wojskowych. 31-go maja tegoż roku Zgromadzenie Narodowe wybiera Go na Prezydenta Rzeczypospolitej. Marszałek Piłsudski nie przyjmuje wyboru, zatrzymując nadal tekę ministra i obejmując stanowisko generalnego inspektora sił zbrojnych.

Formalnie zajmuje tylko te stanowiska, które dierży do ostatnich dni swego życia; jest też dwukrotnie premierem w gabinetach, jakie tworzyły się w tym okresie. Zajmuje się również czynnie, choć nieoficjalnie, do ostatnich dni życia polityką zagraniczną. Ale niezależnie od tych i innych stanowisk oraz zainteresowań specjalnych, Marszałek Józef Piłsudski sprawuje od roku 1926 istotne rządy w kraju. Jego indywidualność, Jego wola ma wpływ decydujący.

Mimo nurtującej choroby, mimo podeszłego wieku i wyjątkowo ciężkich przeżyć, które musiały podkopać siły nawet tak żelaznego organizmu, Marszałek Piłsudski zajmuje się do ostatnich dni pracą państwową, której celem jest ugruntowanie potęgi mocarstwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

Uchwała Prezydium Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

Wobec zgonu Pierwszego Marszałka Polski ś. p. Józefa Piłsudskiego, Prezydium Centralnego Związku Przemysłu Polskiego zebrało się w dniu wczorajszym na nadzwyczajne zebranie.

Prezydium stwierdziło pragnienie całego przemysłu złożenia pośmiertnego holdu zmarłemu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu w szczegól-

ności przez wzięcie udziału w uroczystościach pogrzebowych. W tym celu Centralny Związek wejdzie w kontakt z organizatorami tych uroczystości.

Prezydium stwierdziło powszechną chęć organizacji przemysłowych i poszczególnych zrzeszonych w nich przedsięwzięcia przesłania przez organizacje i przez zarządy przedsię-

biorstw łącznie z urzędnikami i robotnikami depesz kondolencyjnych na ręce Pana Prezesa Rady Ministrów.

Prezydium postanowiło wydać odezwę do przemysłu jako wyraz zjednoczonych uczuć przemysłu polskiego wobec zgonu Wskrziesiciela Polski.

Telegram kondolencyjny Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

Centralny Związek Przemysłu Polskiego wystosował na ręce p. premiera następującej treści telegram kondolencyjny:

Pan Prezes Rady Ministrów
Warszawa.
Centralny Związek Przemysłu Polskiego składa hold pamięci Wskrze-

siciela i Wielkiego Budowniczego Polski, Pierwszego Marszałka ś. p. Józefa Piłsudskiego.

Kondolencje P.Z.P.M.

Zarząd Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych wystosował na ręce p. premiera telegram kondolen-

cyjny i wystosował okólnik do wszystkich swoich członków, wzywający

do gremjalnego wzięcia udziału w uroczystościach żałobnych.

Odezwa Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego

Naczelna Rada Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego wydała do kupiectwa odezwę następującej treści:

Stanęliśmy w obliczu wielkiej chwili dziejowej, w obliczu śmierci Człowieka, którego życie było historją Niepodległej Polski.

Odszedł Wódz, dźwigający na swych barkach brzemień odpowiedzialności za losy Państwa.

W głębokim i szczerym żalu, żegnając Go na wieczny spoczynek, pamiętajmy o tem, że miarą naszych uczuć do Osoby Zmarłego powinno być jaknajlepsze spełnienie obowiązku, jakim jest utrwalenie i praca nad rozwojem wartości, zdobywanych w ogromnym trudzie przez Pierwszego Marszałka Niepodległej Polski.

Jego życie niech będzie dla nas nauką i przykładem na przyszłość. Niechaj połączone wspólną ideą powiększenia potęgi naszego państwa — kupiectwo polskie w twórczej codziennej pracy spełnia testament Wielkiego Męża, dla którego najwyższym prawem było Dobro Rzeczypospolitej.

Odezwa Prezydium m. stoł. Warszawy

Prezydium m. st. Warszawy wystosowało do obywateli stolicy następującą odezwę:

„Obywatele stolicy.
Spotkał nas cios bolesny. Polska osierocona. Dnia 12 maja 1935 r. o godzinie 20.45 zmarł w Warszawie Pierwszy Marszałek Polski, Wielki Wódz Narodu, Zwycięski Wskrziesiciel Rzeczypospolitej Polskiej, Obronca i Pierwszy Honorowy Obywatel Stolicy Państwa — Józef Piłsudski. Całe ofiarne życie Tego

Wielkiego Żołnierza było widomym przykładem dla każdego Polaka. Wymagał On całkowitego poświęcenia się dla dobra Ojczyzny — oddania Jej wszystkich sił duchowych i materialnych, tak, jak sam się jej oddał od zarania młodości do ostatniego tchnienia.

Józef Piłsudski nie żyje. W dniach tej wielkiej żałoby musimy zachować dostojną powagę, spełniając codzienne swoje obowiązki obywatel-

skie, musimy pamiętać, że pełniimy je dla dobra Ojczyzny w myśl Jego nieśmiertelnych wskazań. Śmierć Największego Obywatela kraju pogrąży nas w największej żałobie. Na nas wszystkich spadają teraz podwójne obowiązki wzmożonej, ofiarnej pracy dla dobra Ojczyzny.

Wzywamy wszystkich obywateli stolicy do wywieszenia emblematów żałoby, oraz do zachowania dostojnej powagi.

Inne odezwy

Nie sposób przedrukować wszystkich odezwy, wydanych z powodu zgonu ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. M. in. wydali odezwy:

Światowy Związek Polaków z Zagranicy wydał odezwę następującą: Do wszystkich Polaków z Zagranicy.

Marszałek Józef Piłsudski odszedł. Niema wśród nas Bohatera dziejów, Budowniczego i Wskrziesiciela Ojczyzny.

Ból i smutek Narodu granic nie ma i mieć nie może, bo odszedł Największy z Polaków.

W chwili takiego smutku nie przez słowa, a przez ciszę i skupienie jedynie dać można wyraz zbiorowego żalu Narodu.

Józef Piłsudski dał nam życiem i czynami wskazanie nieugiętości w straży honoru, jedności i wielkości Narodu Polskiego.

Serce Tego Wielkiego Polaka peł-

ne było ukochania wszystkiego, co polskie. Polskość, gdziekolwiek się przejawia, w granicach czy poza granicami kraju, jedność duchową stanowi i w duchu Józefa Piłsudskiego odnajduje siłę i moc.

Dziś, gdy pełni przejęcia i najsilniejszego wrazenia stajemy nad grobem Józefa Piłsudskiego, niechaj każdy Polak na całym świecie wsłucha się w treść orędzia Prezydenta Rzeczypospolitej, które wzywa, byśmy w żałobie i bólu pogłębili w nas zrozumienie naszej — całego Narodu odpowiedzialności przed nieśmiertelnym duchem Józefa Piłsudskiego i przed przyszłymi pokoleniami.

Dla dobra Narodu żyć i wszystko poświęcić, a z dumą imię Polaka nieść przez świat — uczył nas Józef Piłsudski.

Odezwy ogłosił również m. in.:

p. minister Poczty i Telegrafów, dyrektor Wydz. oświaty i kultury Zarządu miejskiego, dyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego, Komendant Główny Związku Strzeleckiego, Zarząd Związku Peowiaków, Zarząd Związku Zawodowych Pracowników samorządowych m. st. Warszawy, Unja Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, Zarząd Związku Harcerstwa Polskiego, Zarząd Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, Zarząd Rodziny Kolejowej, Zarząd Kolejowe przysposobienia wojskowego, Zarząd Związku Leśników i Rodziny Leśnika, prezes Organizacji Młodzieży Pracującej, Zarząd „Straży przedniej“, Zarząd Związku Żydów-uczestników walk o Niepodległość Polski.

Warszawa po wstrząsie

Zgon Marszałka Piłsudskiego wywołał wielkie wrażenie w całym kraju.

Warszawa pogrążona jest w żałobie. Na wszystkich gmachach publicznych i prywatnych, jak również na wszystkich gmachach, w których mieszczą się ambasady i poselstwa, lub konsulaty obce, powiewają flagi, opuszczone do połowy masztu i spowite kirem. Latarnie pokryto kirem. Na wystawach widnieją fotografie Marszałka, przybrane zielenią i kirem. Dzienniki wyszły w czarnych odbwódkach. Ludność stolicy rozchwytuje poszczególne wydawnictwa. Widać grupki osób, czytających na ulicach wiadomości o zgonie.

W BELWEDERZE

Na pałacu belwederskim powiewa wielka czarna chorągiew, spuszczone do połowy masztu. Przed pałacem wartę honorową pełnią żołnierze 1 p. szwoleżerów imienia Marszałka Piłsudskiego z obnażonymi szablami. Latarnie na dziedzińcu osłonięto grubo kirem. Ciało Marszałka spoczywa w salonie — dawnym pokoju jadalnym Zmarłego. Od rana doktorzy: mjr. Kaliciński i Laskowski przystąpili do balsamowania zwłok. Wczoraj w nocy zdjęto maskę pośmiertną Marszałka.

Od chwili, kiedy rozeszła się wieść o cisie, który uderzył Polskę, przed domem wspólnej nam wszystkim żałoby stoi zwarty tłum ludzi, milczących, skupionych, wpatrzonych nieruchomo w okna.

Wielu ich przybyło z prowincji. Ogromna większość nosi czarne opaski na ramieniu.

Nowym światem, Alejami Ujazdowskimi, Bagatelą ciągną w kierunku Belwederu nieustannie tłumy — poważne, milczące i ponure. Popołudniu zaczęto do pałacu wpuszczać publiczność, która przesuwa się łańcuchem, składając podpisy w księdze kondolencyjnej.

Widać bardzo wiele młodzieży szkolnej i dzieci. Szereg matek ma na ręku paroletnie maleństwa.

Słychać płacz. Słychać wyrwyjące się z głębi serca bolesne słowa: „Przebież, przebież, tam będę płakał” — mówi jakiś — może siedmioletni chłopiec. W księdze kondolencyjnej widzimy wśród szeregu podpisów, kreślonych niewprawną dłonią — taki np. wruszający podpis: „Marysia”... Tylko i prosto „Marysia”...

NABOŻENSTWO ŻAŁOBNE W SOBORZE PRAWOSŁAWNYM

Wczoraj odprawione zostało w soborze prawosławnym na Pradze nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Marszałka Piłsudskiego. Nabożeństwo celebrował J. E. ks. Metropolita Djonizy w asyście duchowieństwa, reprezentującego wszystkie djecezje prawosławne w Polsce.

ŻAŁOBA

Z dniem dzisiejszym wykonane będzie zarządzenie w sprawie obowiązkowego noszenia opasek żałobnych na lewym ramieniu przez urzędników państwowych i samorządowych. Zarządzenie takie obowiązuje aż do odwołania.

Oficerowie oraz podoficerowie noszą już czarne opaski na rękawach. Komendant Główny Policji Państwowej zarządził w Korpusie Policyjnym noszenie odznak żałoby przez okrycie orłów na czapkach, temblaków przy szablach i bagnetch krep.

Prezydium Zarządu Stowarzyszenia Uczestników Ruchu Niepodległościowego pod nazwą: Zarzewie — Polskie Drużyny Strzeleckie i Tajny Skauting — wezwało swych członków do manifestowania również żałobą przez noszenie opasek. Poza to we wszystkich skupieniach mają być urządzone nadzwyczajne zebrania.

Poczyniono kroki za pośrednictwem Związku Przemysłu Konfek-

cyjnego, aby przy rozdziale towaru w ośrodkach produkcji uwzględnić masowe zapotrzebowanie na odznaki żałobne Warszawy, której mieszkańcy muszą nabywać te artykuły wyłącznie w sklepach detalicznych.

Naczelna Rada Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego wzywa wszystkich kupców polskich do wzięcia czynnego udziału w żałobie narodowej oraz do żałobnego udekorowania witryn sklepowych i okien swoich przedsiębiorstw.

NA WYŻSZYCH UCZELNIACH WARSZAWSKICH ZAWIESZONO WYKŁADY I ZAJĘCIA

Na znak żałoby z powodu zgonu ś. p. Marszałka Piłsudskiego rektoraty wyższych uczelni warszawskich zawiesiły w dniu 13-ym b.m. wykłady i zajęcia.

NADZWYCAJNE ZEBRANIE POL. AKADEMII LITERATURY

Prezydium Polskiej Akademii Literatury zwołało nadzwyczajne zebranie akademii. Zebranie odbędzie się we wtorek dn. 14 maja o godz. 11 przed południem w siedzibie a-

kademii przy ul. Krakowskie Przedmieście 33.

ZAKAZ ROZRYWEK W WARSZAWIE

Naskutek zarządzenia ministra spraw wewnętrznych Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę wydał polecenie zawieszenia wszelkich przedstawień i imprez rozrywkowych, nie wyłączając muzyki w cukierniach i zakładach gastronomicznych, aż do odwołania.

Również wyścigi konne zostały zawieszane.

TYDZIEŃ L.O.P.P.

W czasie Tygodnia L.O.P.P. prowadzona będzie tylko akcja rzeczowa, objęta programem, natomiast postanowiono zaprzestać wszelkich imprez a w szczególności widowisk, któreby charakterem swym nie odpowiadały nastrojowi żałoby.

ODWOŁANY ZJAZD FIDACU

Zjazd ten, który miał się odbyć 2 czerwca b. r. został odłożony do jesieni.

ODWOŁANY TURNIEJ SZACHOWY

Turniej szachowy o mistrzostwo

Polski, który miał się rozpocząć w dniu 19 b. m., został z powodu żałoby narodowej odwołany. Turniej ten odbędzie się w czasie późniejszym.

ŻAŁOBNY ZNACZEK POCZTOWY

Ministerstwo Poczty i Telegrafów wydało 25-groszowy żałobny znaczek pocztowy, czarny z portretem Marszałka w żałobnej obwódce i telegraficzne blankiety żałobne.

POWRÓT PREZ. STARZYŃSKIEGO

Prezydent miasta Stefan Starzyński przerywa kurację i w dniu jutrzejszym wraca do Warszawy.

POLACY Z ZAGRANICY

Tragiczna wieść o zgonie Józefa Piłsudskiego obita się smutnym echem wśród wszystkich Polaków, rozsiadanych po całym świecie.

Na pogrzeb przybył mając liczną delegację Polonji Zagranicznej. Sygnalizowano już przybycie tysięcy Polaków z Czechosłowacji. Zapowiadany jest również przyjazd licznych delegacji wychodźstwa polskiego z Francji i Niemiec.

MANIFESTACJE ŻAŁOBNE W MIĘŚCIE

Wczoraj po skończonych codziennych pracach w urzędach państwowych i samorządowych oraz w biurach prywatnych poczęły się gromadzić tysiączne rzesze pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych na placu Marsz. Piłsudskiego, skąd wyruszył pochód Krakowskim Przedmieściem, Nowym Światem i Alejami Ujazdowskimi do Belwederu.

Uczestnicy pochodu w ciszy i skupieniu z odkrytymi głowami przeszli przed pałacem belwederskim oddając hołd Zmarłemu.

Przed gmachem Dyrekcji Kolejowej na ul. Wileńskiej odbyła się urządzona przez Kolejowe Przystosowanie Wojskowe manifestacja żałobna, na którą przybył minister Butkiewicz.

Zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża odbył w dniu wczorajszym nadzwyczajne uroczyste posiedzenie żałobne.

Manifestacje żałobne w całym kraju

Z całego kraju nadchodzą wiadomości o wstrząsającym wrażeniu, jakie wywarł zgon Marszałka Piłsudskiego we wszystkich ośrodkach Polski.

W KRAKOWIE

Cały Kraków przybrał charakter miasta, okrytego głęboką żałobą. Ze wszystkich budynków powiewają żałobne chorągwie i flagi państwowe, opuszczone do połowy masztu i przepasane krepą.

O godzinie 9-iej w całej djecezji krakowskiej z zarządzenia ks. metropolity Sapięhy uderzono w dzwony kościelne. Z wieży wawelskiej zabrzmiał dzwon Zygmunta.

O godzinie 11-iej syreny wszystkich lokomotyw kolejowych oraz fabryk krakowskich odezwały się 5-minutowym przeciągłym głosem, niosąc echo powszechnej żałoby.

Wieczorem przed domem im. Marszałka Piłsudskiego w historycznych Oleandrach odbyła się olbrzymia manifestacja.

WE LWOWIE

Wiadomość o zgonie Marszałka Piłsudskiego, nadeszła do Lwowa w późnych godzinach wczoro-

wych. Na ulicach mimo spóźnionej pory wielu przechodniów podawało sobie z ust do ust smutną wiadomość. Wszystkie koncerty, zabawy i widowiska przerwano. Na gmachach rządowych i prywatnych wywieszono flagi żałobne.

LWÓW. Senat akademicki Uniwersytetu Jana Kazimierza odbył żałobne posiedzenie, na którym uchwalono złożyć kondolencje na ręce pana wojewody i pani marszałkowej Piłsudskiej, urządzać akademickie nabożeństwo żałobne, utworzyć fundusz na nagrodę za naukową pracę konkursową z dziejów oręża polskiego i zamówić u wybitnego artysty portret Marszałka Piłsudskiego dla Uniwersytetu.

Z terenu województw południowo-wschodnich nadchodzą masowe wiadomości o żałobnych manifestacjach ludności. Manifestują zarówno polacy jak i ukraińcy i żydzi.

W KATOWICACH

Kancelaria Kurji Biskupiej donosi: Wobec zgonu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego zarządza się, aby w ciągu 2 dni w południe uroczyste dzwonić

w kościołach. Pierwszy raz po otrzymaniu zarządzenia, a drugi raz w dniu pogrzebu. Na zamówienie władz lokalnych lub organizacji odprawić należy uroczyste nabożeństwo żałobne.

W POZNANIU

W poniedziałek wieczorem odbyło się uroczyste żałobne posiedzenie Rady m. Poznania. Radni przybyli w komplecie, jak również członkowie zarządu miejskiego. Na katedrze przed stołem prezydenta ustawiono wśród mnożstwa kwiatów biuś Marszałka Piłsudskiego. Po otwarciu posiedzenia prezydent miasta Więckowski wygłosił przemówienie, charakteryzując niespożyte zasługi zmarłego przedwcześnie Wodza Narodu. Po przemówieniu, którego radni wysłuchali stojąc, posiedzenie na znak żałoby zamknięto.

W LUBLINIE

W Lublinie p. prezydent miasta wydał do ludności odezwę żałobną. W fabryce Plage i Laśkiewicz na znak żałoby przerwano pracę na 15 minut. O godz. 17-iej odbyło się żałobne posiedzenie Rady Miejskiej, na którym uchwalono wy-

stać delegację na pogrzeb ś. p. Marszałka Piłsudskiego do Warszawy. W godzinach przedpołudniowych na placu przed Domem Żołnierza odbyła się żałobna manifestacja. Popołudniu odbyło się nabożeństwo krepy na sztandary wszystkich organizacji społecznych. Poczta P. W. w Lublinie zainicjowała budowę pomnika ś. p. Marszałka Piłsudskiego w Lublinie.

W uniwersytecie lubelskim odbyło się nadzwyczajne posiedzenie senatu, poczem wysłano telegramy do premiera Sławka i p. ministra Wacława Jędrzejewicza, Ks. Biskup lubelski i ks. biskup podlaski zarządził, aby od dnia wczorajszego do czasu pogrzebu ś. p. Marszałka Piłsudskiego były codziennie dzwony we wszystkich świątyniach o godz. 20 min. 45.

W KALISZU

Z powodu zgonu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego o godzinie 10-iej odbyło się nabożeństwo żałobne, poczem egzekwje żałobne odprawił bawący w Kaliszu ks. biskup Radoński.

Wrażenie zagranicą

BERLIN. Urzędowo komunikują: W związku ze zgonem Marszałka Piłsudskiego na gmachu kancelarii przy zydalnej, Reichstagu oraz na budynkach wszystkich ministerstw Rzeszy wywieszono dzisiaj i w dniu pogrzebu flagi do połowy masztu.

BERLIN. Urzędowo komunikują: W imieniu wodza i kancelerza Rzeszy, szef kancelarii przyzdyjalnej, sekretarz stanu dr. Meissner złożył dziś przed południem ambasadorowi R. P. w Berlinie Lipskiemu wizytę, celem wyrażenia głębokiego współczucia z powodu ciężkiej straty, jaką dotknięta została Polska przez zgon Marszałka Piłsudskiego.

Również w imieniu premiera Goeringa, sekretarz stanu Koerner złożył kondolencje ambasadorowi Lipskiemu. Równocześnie premier Goering przesał wyrazy współczucia Panu Prezydentowi R. P., panu ministrowi spraw zagranicznych Reckowi oraz pani marszałkowej Piłsudskiej.

BERLIN. Cała poniedziałkowa prasa niemiecka przynosi obszerny nekrologi z wiadomością o śmierci Marszałka Piłsudskiego, zamieszczając jednocześnie portrety Marszałka Polski. „Zmarł wielki patriota i żołnierz” — głoszą tytuły, zamieszczone na naczelnych miejscach przez dzienniki niemieckie.

Urzędowy organ narodowo-socja-

listyczny „Voelkischer Beobachter” poświęca pamięci Marszałka Piłsudskiego artykuł, w którym pisze m. in.: wiadomość o nagłym zgonie Marszałka Piłsudskiego wywołała nie tylko w Polsce, ale także i w Niemczech najgłębsze i największe współczucie. Nazwisko Piłsudskiego stało się bowiem równoznaczne z pojęciem politycznym, w którym największy autorytet polityczny łączy się z najbardziej doskonałą sztuką rządzenia państwem. Nowe Niemcy pochylają swe flagi i sztandary przed trumną tego wielkiego męża stanu, który pierwszy miał odwagę otwarte go i pełnego zaufania do współpracy z narodowo-socjalistyczną Rzeszą.

Politykę Marszałka cechowała stała owa żołnierska postawa ducha, która umożliwiła mu silną dłoń i z niezłomną energią kierować nowopowstałym państwem polskim. Nie był on po roku 1926 oficjalnym naczelnikiem państwa, lecz tylko ministrem wojny i generalnym inspektorem armii, ale wystarczało to, aby wszystko, co się działo w państwie polskim stało pod prymatem jego ducha i odbywało się zgodnie z jego wolą. Był on bowiem faktycznie mężem, który od chwili wstąpienia Polski cieszył się w całym kraju nie tykalnym autorytetem, i słusznie, gdyż z nazwiskiem jego związane są nierozdzielnie dzieje odbudowy Pol-

ski. Jego wypróbowany autorytet jego poczucie polskiej racji państwowej, było ogniskiem siły i energii, przy pomocy której potrafił on rzucić pomost poprzez 120-letni okres bezpaństwowości. Od swej najwcześniejszej młodości umiał on z niezrównaną wytrwałością przez 10-ki lat walczyć o swój cel, aż do osiągnięcia go.

Niemcy Adolfa Hitlera rozumiejąc konieczności narodu polskiego, państwa sąsiadującego, weszły o trwanie i szczerze na drogę przyjaznego porozumienia. Pozostanie trwałą zasługą Marszałka Piłsudskiego, że wspólnie z wodzem Niemiec podjął te kroki, których wyniki tworzy dzieło porozumienia między obu wielkimi mocarstwami Europy środkowej. Naprężenie, które przez długie lata zdawało się być najbardziej groźnym ogniskiem pożaru stało się w ten sposób, dzięki czynowi dwóch mężów punktem wyjściowym dla równoczesnego uspokojenia między narodami. Dla pokoju Europy działano więcej, niż przez system wątpliwych paktów i rezolucyj Ligi Narodów.

67 lat trwał żywot tego wielkiego patrioty — Polaka. Żywot pełen wytrwałej ofiarności.

Nie minął jeszcze rok, gdy Niemcy same głęboko wstrząśnięte zostały, iż odszedł od nich ten, który stał się symbolem narodu. Feldmar-

szalek von Hindenburg stał się dla narodu niemieckiego takim mitem, jakim jest dla Polaków Józef Piłsudski. Naród Polski może być pewny, że Niemcy narodowo-socjalistyczne zrozumieją ból jego i współczucie będą w jego żałobie po wielkim patriocie polskim.

BERLIN. „12 Uhrblatt“ podaje, że powołaniem się na źródła poinformowane, następującą wiadomość:

Jak nas zapewnijają, polityka polska przez zgon Marszałka Piłsudskiego pozostanie niezmienną. Zasady tej polityki, które odpowiadają bez wyjątku zasadniczym myślom zmarłego Marszałka, zostały albo już przeprowadzone, albo tkwią silnie w nowoprzyjętej konstytucji. Polityka zagraniczna w dalszym ciągu pozostanie w ręku ministra Becka, który przejął w swe ręce, jako najbliższy współpracownik Marszałka Piłsudskiego, spuściznę Zmarłego.

LONDYN. „Times” w artykule za tytułowanym „Marszałek Piłsudski” zaznacza, że Piłsudski, który działał w okresie niewoli, wojny i rewolucji stał się budowniczym współczesnego państwa.

„Daily Telegraph” oświadcza, że Marszałek Piłsudski był Polką i że jego wpływ moralny był tak potężny, że dominował on wskutek tego nad całą polityką kraju.

Wrażenie zagranicą (Dalszy ciąg depezy ze str. 4-ej)

PARYŻ. Od rana zaczęły napływać do ambasady R. P. w Paryżu kondolencje, zarówno ze strony oficjalnych czynników francuskich, jak i korpusu dyplomatycznego i osób prywatnych. Pierwszy przybył do ambasady szef protokołu dyplomatycznego de Fouquierie, który złożył na ręce ambasadora kondolencje w imieniu rządu republiki francuskiej. W imieniu pana prezydenta Republiki Lebruna kondolencje złożył szef domu wojskowego gen. Braconnier.

PARYŻ. Cała prasa francuska przynosi dziś rano wiadomość o zgonie Marszałka Piłsudskiego. Wszystkie dzienniki zamieszczają obszernie

ne życiorysy Marszałka. Dzienniki jednomyślnie podkreślają wielkość postaci Marszałka i stratę, jaka doznała Polska.

„Matin“ p. t. „Marszałek Piłsudski, wielki bohater narodowy zmarł wczoraj wieczorem“ pisze: „W chwili, gdy oczy wszystkich kierowały się w stronę Polski, zgasł ten, który był jej wcieleniem. Zniknęła postać niezwykle silna. Gdy się przebiega koleje jego burzliwego życia, rozumie się stanowisko jego kraju w chwili obecnej. Francja nigdy nie przestała podziwiać energii Marszałka Piłsudskiego i jego patriotyzmu. Pochyliła się ona z ciężką głową przed człowiekiem, który ponad wszystko ukochał swój kraj i wywalczył mu wolność.

„L'Ordre“ stwierdza, że niema Francuza, któryby nie pochylał się z szacunkiem przed grobem wielkiego żołnierza, którego całe życie było aktem wiary i umiłowania kraju.

BUKARESZT. Prasa rumuńska zamieszcza obszernie artykuły, poświęcone pamięci Marszałka Piłsudskiego. Na pierwszych stronach pism bukareszteńskich ukazały się dzisiaj życiorysy i portrety Marszałka. Dzienniki optują strategię, jaką poniosła nie tylko Polska, podkreślając wielką rolę, jaką Marszałek Piłsudski odegrał w dziele wskrzeszenia swego ojczystego kraju.

Rozmowy sowiecko-francuskie

MOSKWA. O godz. 11.45 przybył do Moskwy francuski minister spraw zagranicznych Laval z towarzyszącymi mu osobami.

MOSKWA. Min. Laval zamieszkał jako gość rządu sowieckiego w pałacu reprezentacyjnym komisariatu spraw zagranicznych. Po śniadaniu w ambasadzie francuskiej rozpoczęła się o godz. 5-ej pierwszej konferencja min. Laval z Litwinowem. Następnie przewidziane jest zwiedzanie miasta, kolej podziemnej oraz obiad i raut u komisarza Litwinowa. Naczelny redaktor „Izwestij“ Bucharin wyjął dziś śniadanie na cześć dziennikarzy francuskich.

MOSKWA. Podczas obiadu, wydana przez komisarza Litwinowa, na który ze strony sowieckiej przybyli kom. Woroszyłow, Rosenholz, Bubnow, Mertauk, Grinko i Mikojan, Litwinow wygłosił przemówienie, w którym podkreślił, że sowiecko-francuski pakt wzajemnej pomocy stanowi nowy okres rozwoju wzajemnych stosunków, zapoczątkowany podpisaniem paktu nieagresji.

Mówca zaznaczył, że pertraktacje były prowadzone ze strony francu-

skiej kolejno przez 3 przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych, co wskazuje na powszechnie we Francji dążenie do współpracy z ZSRR.

Litwinow oświadczył m. in.: „Mogę z całym naciskiem oświadczyć, że zawarty przez nas układ jest instrumentem pokoju, a jego oryginalność polega na tym, że autorowie jego żywią gorące pragnienie, by nigdy nie zaszła potrzeba jego wykonywania.

Mówca zaznaczył, że pakt nie jest przeciw nikomu skierowany i otwarty jest do przystąpienia dla wszystkich zainteresowanych.

W odpowiedzi min. Laval oświadczył, że słowa, które Litwinow scharakteryzował politykę sowiecką uważa za wyraz chęci ZSRR podzielenia odpowiedzialności i wzięcia udziału w dziele organizacji bezpieczeństwa europejskiego. Po wstąpieniu ZSRR do Ligi Narodów nie może być wątpliwości co do zamiarów rządu ZSRR.

Min. Laval podziela przekonanie Litwinowa, że podpisany pakt jest instrumentem pokoju, w którym dwa wielkie państwa złączyły swe wysiłki nie tylko w celu obrony własnej, ale w celu służenia sprawie powszechnego pokoju, którego pragnie-

nie łączy oba narody, pomimo różnic ideowych i ustrojowych.

Min Laval podziela pragnienia Litwinowa, aby nigdy nie nadarzyła się konieczność zastosowania postanowień układu. Wszystkie narody pragną pokoju i wszystkie rządy obowiązane są mu służyć bez zapoznania potrzeb obrony i swoich własnych interesów. Każdy kraj ma własne aspiracje i troszczyć się musi o zachowanie godności i honoru, ale zarazem ma i obowiązek uczestniczenia w zbiorowej akcji w dziedzinie solidarności międzynarodowej. Ponieważ pokój jest niepodzielny, musimy i, czynimy to właśnie, powtarzać ten apel do wszystkich rządów i narodów, dopóki nie zostanie on wysłuchany.

MOSKWA. — Podczas dzisiejszego przyjęcia dziennikarzy francuskich przez prasę sowiecką naczelny redaktor „Izwestij“ Bucharin oznajmił zebranyemu zgromadzeniu „Wielkiego Bohatera Narodowego Polski — Narodu sprzymierzonego, z zaprzyjawnionym z Z.S.R.R., narodem francuskim“, poczem zaproponował uczczenie Jego pamięci przez powstanie, co licznie zebrani dziennikarze francuscy i sowieccy uczynili.

Wyniki wyborów municypalnych we Francji

PARYŻ. — Dzienniki omawiają rezultaty drugiego ścisłego głosowania do rad miejskich. Wyniki wyborów nie przyniosły naogół większych zmian w układzie sił partyjno-politycznych.

Ogłoszona przez ministerstwo spraw wewnętrznych statystyka, dotycząca tylko gmin, liczących ponad 5 tys. mieszkańców wykazuje, że po pierwszym i drugim głosowaniu, na podstawie rezultatów, znanych dla 855 gmin, komuniści uzyskali większość w 90 gminach, socjaliści S. F. I. O. w 168 gminach, socjaliści Francji (neosocjaliści) w 15 gminach, republikanie socjaliści w 32 gminach, radykali w 221 gminach, niezależni radykali w 47 gminach. Republikanie lewicy w 145 gminach, demokraci ludowi w 8 gminach, unja republikańsko - demokratyczna

w 99 gminach, konserwatyści w 9 gminach, niezależni socjaliści w 3 gminach, pupisli w 1 gminie.

W stosunku do poprzedniego składu rad miejskich komuniści uzyskali nowe mandaty w 52 gminach, utracili w 9, socjaliści S.F.I.O. uzyskali w 32, stracili w 39, socjaliści Francji zyskali w 3, utracili w 4, republikanie socjaliści zyskali w 7, utracili w 17, radykali zyskali w 57, utracili w 61, niezależni radykali zyskali w 13, utracili w 20, republikanie lewicy zyskali w 40, utracili w 51, demokraci ludowi zyskali w 3, utracili w 4, unja republikańsko-demokratyczna zyskała w 20, utraciła w 35 gminach.

Jeśli chodzi o samo miasto Paryż, to pomimo podwyższenia liczby radnych z 80 do 90, na czym spodziewała się zyskać lewica, skład rady

miejskiej nie uległ większej zmianie. Dawna większość, złożona z elementów centrowych i prawicowych dysponowała w poprzedniej radzie miejskiej 53 głosami, obecnie liczy 57 głosów. Opozycja lewicowo-radykalna dawniej posiadała 27 mandatów, obecnie ma ich 33.

W Lyonie lista min. Herriota w drugim głosowaniu odniosła duży sukces. Radykali posiadają będą w przyszłej radzie 35 miejsc na ogólnej liczbie 57.

Na przedmieściach Paryża zaznaczyło się znaczne przesunięcie na lewo. Zanotować należy szczególnie sukces komunistów, przeważnie kosztem socjalistów S.F.I.O.

Partie umiarkowane zdobyły zatem większość w radzie miejskiej w Grenoble. Komuniści utracili większość w Strasburgu.

Abisynja apeluje do Ligi Narodów

GENEWA. — Komisarz generalny Ligi Narodów komunikuje członkom Rady Ligi Narodów nową notę rządu abisyńskiego, w której rząd ten domaga się poddania rozpatrzeniu Rady zarządzeń rządu włoskiego, dotyczących mobilizacji kilku roczników i wysyłki wojsk oraz materiału wojennego do Somali. Zarządzenia te nie pozostawiają — zdaniem Abisynji — żadnych wątpliwości co do zamiarów rządu włoskiego.

W dalszym ciągu nota przypomina niewywiązane skutkiem rokowania celem przekazania sprawy konfliktu arbitrom i oskarża rząd włoski o sy-

stematyczne uniemożliwianie pokojowego załatwienia konfliktu. Rząd abisyński powołuje się na ustęp przemówienia Laval z dn. 16 kwietnia bież. roku, w którym francuski minister spraw zagranicznych omawia misję Ligi celem zapewnienia dotrzymania zobowiązań międzynarodowych i wyraża nadzieję, iż zasady te znajdą również w stosunku do Abisynji zastosowanie.

W konkluzji rząd abisyński wyraża zaufanie, że Rada Ligi zajmie się stosownie do art. 15 paktu załatwieniem konfliktu.

RZYM. — Rząd włoski zawiadomił Abisynję, że wybrał swoich dwu przedstawicieli do komisji concyljacyjnej, a jednocześnie przesłał do Abisynji notę z zapytaniem, czy rząd abisyński wyznaczył już swoich przedstawicieli do tej komisji.

Konwencja lotnicza francusko-włoska

RZYM. Mussolini i generał De nain podpisali dziś konwencję lot-

niczą włosko-francuską.

PIERWSZY POLSKI
SAMOCHÓD CIĘŻAROWY
BUDOWANY W WIELKICH SERIACH

POLSKI FIAT 621/L

ŁADOWNOŚĆ NETTO
2250 KG.

CENA 10.000 ZŁ.

ZA PODWOZIE O NOŚNOŚCI BRUTTO 3.000 KG.
Z SILNIKIEM 6-CYL 50 KM. NA PODWÓJNYCH KOLACH Z TYŁU
O WYMIARZE 32x6 I OGUMIENIEM KOLEM ZAPASOWYM.

Zyciorys gen. dyw. Edwarda Rydz-Śmigłego

General dywizji Edward Rydz-Śmigły, generalny inspektor sił zbrojnych, urodził się w dniu 11-ym marca 1886 r. w Brzeżanach woj. stanisławowskie. Ukończył Gimnazjum Filologiczne w Brzeżanach, Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie i wydział filologiczny na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Od 1912 roku poświęca się pracy wojskowej - niepodległościowej w Związku Strzeleckim, gdzie kończy niższą i wyższą szkołę oficerską i pełni obowiązki komendanta drużyny w Brzeżanach, komendanta niższego kursu oficerskiego w Krakowie, oraz komendanta okręgu lwowskiego.

W sierpniu 1914 roku wstępuje do I Brygady Legionów, gdzie przebywa całą kampanję legionową w stopniu majora, podpułkownika i pułkownika, pełniąc kolejno obowiązki dowódcy baonu, dowódcy pułku piechoty i przez półtora miesiąca zastępuje funkcje dowódcy brygady.

Po rozbrojeniu Legionów prowadzi pracę niepodległościową jako komendant P.O.W. na terenie ziem polskich i Ukrainy.

W pierwszych dniach listopada 1918 roku przeprowadza rozbrojenie okupantów na terenie zaboru austriackiego i zostaje dowódcą okręgu generalnego Lublin.

W grudniu 1918 roku mianowany zostaje dowódcą okręgu generalnego Warszawa, a w lutym 1919 roku dowódcą grupy operacyjnej Kowel.

W kwietniu 1919 r. jako dowódca I dywizji Legionów przeprowadza kampanję, zmierzającą do oswobodzenia Wilna.

W styczniu 1920 roku mianowany zostaje dowódcą grupy operacyjnej polsko - lotewskiej, z którą przeprowadza oswobodzenie Łotwy.

W maju 1920 roku w akcji na Kijów jest dowódcą grupy operacyjnej, która zajęła Kijów, a następnie dowódcą III armji. W czasie odwrotu z pod Kijowa zostaje mianowany dowódcą frontu południowego. Bezpośrednio przed polską kontrofensywą, przed rozwiązaniem frontu południowego, którego część jednostek została użyta do kontrofensywy z nad Wisły i Wierpra, zostaje dowódcą grupy uderzeniowej, działającej z nad Wierpra na Białystok.

Po zatrzymaniu się armji bolszewickiej na linii Grodno, zostaje dowódcą II armji i przeprowadza uderzenie na Grodno — Lidę, wreszcie ostatnią kampanję do- prowadzi polskie wojska na tery- na wschód od Niemna do dzisiejszych granic.

W służbie pokojowej aż do obecnej chwili pełni obowiązki inspektora armji. Generałem brygady mianowany w listopadzie 1918 r., a generałem dywizji 1 kwietnia 1920 roku.

S. p. Jadwiga Nałęcz-Korzeniowska

Dnia 7-go maja 1935 r. po krótkiej chorobie zmarła ś. p. Jadwiga z Radomyskich Nałęcz - Korzeniowska, wdowa po ś. p. Andrzeju Nałęcz - Korzeniowskim, pułkowniku Wojsk Polskich, redaktorka dwutygodnika „Ja to zrobię“ i kierowniczka działu robót ręcznych w tyg. „Bluszcz“, w dwutyg. „Kobieta w świecie i w domu“, „Dziecko i Matka“ i w tyg. „Praktyczna Pani — Dobra Obywatelka“, czyli we wszystkich czasopiśmie, wydawanych przez Tow. Wyd. „Bluszcz“.

Zmarła była jedną z najwybitniejszych i najgorliwszych pionerek na polu krzewienia zdobnictwa swojskiego i prawdziwie artystycznego w dziedzinie robót ręcznych. Jako czynna członkini „Arvu“ prowadziła ośrodek haftów ludowych na Wołyniu.

Kilkuletnie studia artystyczne we Francji dały Jej podstawę do samodzielnej pracy twórczej na polu zdobnictwa i otworzyły przed Nią szerokie horyzonty pracy organizacyjnej, mającej na celu skupienie rozproszonych wysiłków kobiecych w kierunku odrodzenia robót ręcznych w duchu nowoczesnym.

Podnieść roboty ręczne do wysokości sztuki, wprowadzić piękno i prostotę swojskich motywów tam, gdzie dotychczas niemal panował obcy szablon i niezgodna z duchem materiału szpetota, — oto było zadanie, jakie sobie postawiła, do jakiego dążyła konsekwentnie na wszystkich powierzonych sobie placówkach. Roztaczała wokół siebie atmosferę entuzjazmu, zapалу, wiary w skuteczność pracy kolektywnej.

KTO WYGRAŁ NA LOTERJI?

GŁÓWNE WYGRANE do przerwy

80.000 zł. na nr. nr. 78929 180293
 10.000 zł. na nr. nr. 52122
 5000 zł. na nr. nr. 58006 60619 109488
 158490 178887
 2000 zł. na nr. nr. 2333 15214 17187
 17896 29883 40040 48068 52831 53608
 60784 69290 76018 80616 91310 92544
 101236 102025 103391 125525 127174
 128126 131997 145029 156185 160033
 171238 172276 181083
 1000 zł. na nr. nr. 4679 20398 21386
 22779 26962 36900 40085 41528 44205
 48423 50794 51435 62993 75453 76793
 77445 81134 82223 85716 87756 98340
 105126 105325 191243 105709 108806
 109901 119393 119369 123197 138331
 141594 143891 147407 151969 171466
 179944 179844 180313 183613

STAWKI do przerwy

82 177 247 310 604 712 823 1048 85
 205 28 463 527 48 638 91 924 31 2007
 408 71 564 682 815 72 914 22 38 3014
 360 489 746 86 873 90 4074 84 148 214
 56 70 335 498 679 706 42 900 12 5096
 175 201 11 530 644 764 859 908 6174
 214 35 43 315 43 73 87 405 511 25 51
 768 50 833 56 982 7062 105 447 505 53
 644 748 888 900 8 17 8104 288 388 443
 517 66 69 617 23 742 833 45 53 62 9066
 134 65 285 450 508 679 712 27 32 858
 10050 114 306 453 511 17 725 68 11068
 49 738 809 12027 31 277 89 302 54 81
 443 582 634 80 831 73 964 13033 15 789
 858 84 89 14086 317 61 87 528 34 600
 27 62 714 849 54 56 72 938 15030 27
 86 363 59 441 77 598 652 983 16089 354
 637 70 805 17056 69 287 448 580 905 76
 80 18028 43 166 255 366 87 85 97 623
 792 97 19064 13 137 41 386 633 42 77
 733 831 47 952
 20086 126 144 193 327 98 568 711 917
 21000 29 121 258 303 22 39 86 435 845
 914 46 67 74 22074 9 137 51 244 72 394
 546 63 675 702 27 79 988 23022 492 628
 84 743 87 863 97 955 63 24016 191 249
 78 392 479 605 850 23077 52 199 274 390
 533 37 689 719 819 26087 219 80 446 78
 673 751 40 847 97 929 62 27097 32 287
 334 565 662 710 20 52 55 849 58 937
 28014 58 223 91 345 66 417 23 526 674
 746 948 29045 130 89 810 20 946 64
 30002 90 97 581 600 15 31075 491 533
 667 803 41 950 32183 220 41 87 321 47
 477 537 52 746 65 948 34101 378 90 655
 783 942 35005 73 349 85 87 690 826 98
 990 83 36284 396 770 900 6 37035 76 369
 464 80 678 787 810 74 78 970 79 28058
 157 230 49 73 338 87 679 97 765 879 902
 39221 352 695 806 908
 40085 97 165 375 445 71 515 618 46
 92 995 41115 447 70 96 528 696 958
 42003 844 947 43120 274 304 440 80 613
 806 7 44205 372 95 423 34 657 710 847
 57 45261 325 28 435 502 48 769 80 904
 28 91 46269 442 561 621 849 919 83 87
 47225 432 69 583 84 758 42 838 80 990
 48182 225 423 534 85 675 831 49386 458
 81 523 709 59 941
 50024 97 239 96 389 407 21 79 585 622
 803 51 61 51049 174 229 72 329 66 90
 595 98 662 791 836 99 917 20 70 52013
 131 66 277 86 90 96 331 64 433 591 614
 16 24 70 738 94 53034 189 297 371 532
 35 51 774 80 845 930 47 54011 37 93
 103 93 407 13 643 79 928 29 95128 75
 79 243 44 51 303 407 549 613 703 85 842
 79 928 56004 108 200 4 47 90 628 758 877
 914 57 276 427 72 99 510 618 63 792
 847 87 953 70 58 157 386 401 516 703
 10 868 917 59173 299 318 468 84 554 614
 705
 60013 147 84 287 318 86 756 860 73
 944 61 73 61077 240 348 454 57 592 712
 830 952 62135 37 218 343 594 830 59 903
 23 72 93 63081 277 308 19 22 47 71 402
 568 703 40 64004 42 15 135 61 80 234
 315 27 658 940 94 65104 73 232 368 80
 524 638 793 99 66114 52 78 373 480 534

65 725 973 67028 122 83 230 360 424 58
 62 86 685 799 922 30 94 68135 258 81
 82 404 45 69 816 48 994 69058 85 172
 217 99 83 85 542 62 615 52 55 737 803
 14 966
 70021 174 405 69 98 603 9 770 98 837
 71048 206 88 392 480 551 79 759 78 835
 963 72044 149 400 42 622 787 94 834
 73176 83 242 358 614 79 735 870 85
 918 74071 75 111 15 201 19 385 423 55
 96 535 71 73 693 728 69 75219 453 69
 509 24 720 67 947 54 76141 54 59 295
 543 95 917 33 77034 130 71 95 409 45
 541 819 24 935 61 79 78089 181 359 649
 755 79106 66 333 44 64 427 506 98 634
 750 853 55 70 914 45 90
 80142 310 676 745 862 82 99 905 81062
 134 81 96 300 33 94 851 81 96 919 57
 82013 57 191 223 31 63 350 81 403 63
 526 60 600 753 892 962 83014 72 179
 223 346 567 702 78 803 45 77 946 94 79
 84016 57 79 98 107 364 81 97 409 587
 625 64 702 815 14 82 83 969 97 85141
 367 553 711 16 41 822 95 998 86034 42
 139 620 46 770 822 990 87071 117 219
 72 93 464 564 623 87 9 76 88160 70
 620 66 756 861 89208 43 73 371 77 690
 768
 90057 166 315 96 427 43 515 614 54 700
 88 850 923 91090 170 433 56 549 55 740
 85 849 51 952 97 92160 253 61 335 660
 834 84 93024 30 206 22 25 354 455 579
 877 930 94010 12 17 32 242 81 422 544
 644 83 87 864 67 920 43 95017 35 86 145
 99 358 513 628 752 71 813 966 96029 69
 79 173 74 414 637 876 97012 78 266 376
 78 560 600 865 98054 80 205 57 340 484
 92 519 32 672 723 59 949 99171 82 268
 93 349 442 723 72 89 96 805 54 65 917
 100009 201 34 62 320 69 717 53 833
 101065 88 131 34 95 243 90 311 23 53 461
 815 69 92 967 102039 42 105 639 991
 103032 108 33 222 62 440 43 97 580 676
 80 800 53 985 92 104018 62 68 263 301
 45 437 651 805 907 105126 222 63 310 25
 426 77 578 627 709 50 942 106038 51 117
 29 73 265 409 12 13 533 654 79 107118
 380 427 72 73 550 635 780 938 108014 103
 86 255 421 515 656 720 804 6 30 109032
 125 91 436 88 520 619 42 837 39 901 36
 110229 41 324 411 560 90 782 910 42
 111130 282 337 400 93 98 524 678 834
 950 112210 79 488 511 86 729 58 858 77
 917 113232 325 523 772 852 83 114118 32
 355 484 516 62 95 851 97 941 83 95
 115479 647 81 801 913 111712 92 312 405
 572 696 808 118140 237 558 81 686 712
 897 914 50 119031 64 186 369 93 416 587
 621 60 714 83 814 86 941 49 50
 120074 114 222 347 97 718 901 121133
 43 48 371 493 516 59 609 69 752 828 924
 122010 16 45 127 39 83 244 417 866 123050
 53 63 197 203 72 370 466 744 1100 26 27 28
 72 124022 156 57 267 323 62 412 56 88
 593 703 12 813 27 960 12583 95 441 513
 692 865 914 61 126030 112 54 64 209 589
 668 79 81 725 69 98 915 127006 38 110
 205 492 587 618 894 128093 252 437 568
 732 908 128118 29 47 65 265 342 586 687
 746 984
 130028 68 316 24 470 77 525 649 719
 802 74 918 131079 120 55 90 202 27 68
 325 65 508 20 641 711 868 906 50 97
 132169 237 341 524 50 626 39 723 76 96
 802 80 86 133096 259 327 527 640 89 703
 13 890 915 33 65 134038 119 23 228 455
 682 758 852 67 918 71 76 135230 49 60
 334 79 786 836 136006 219 23 308 67 465
 99 578 645 66 724 805 903 73 137520 52
 734 56 138057 221 91 325 407 72 510 52
 623 771 811 31 139023 60 123 200 12 319
 815
 140020 23 129 75 235 39 326 56 434 549
 672 729 835 957 141004 14 28 40 155 211
 49 321 457 81 594 699 888 142107 27 50
 292 96 392 439 96 580 836 55 915 49 93
 143050 128 85 556 76 710 829 91 97 144093
 246 64 316 95 611 44 145047 77 344 86
 547 67 732 842 918 73 146032 76 181 263
 346 519 601 2 704 47 845 908 37 88 147005
 80 102 14 57 203 332 407 52 740 908 73
 148114 219 34 94 318 27 68 440 535 46
 756 806 76 959 81 149138 270 401 57 639
 48 768 803 926
 150096 134 358 74 437 89 541 782 98
 953 151094 124 265 315 58 76 416 666 969
 152019 48 156 99 208 435 507 52 700
 153052 421 691 714 62 843 85 915 29
 154077 213 28 309 68 436 94 606 821 915

29 155023 32 342 70 76 426 41 581 646 80
 96 954 156250 318 584 653 62 831 157096
 118 69 85 98 234 84 414 41 81 530 604 53
 778 817 911 26 158106 368 97 414 90 525
 612 41 58 63 770 886 971 159154 81 297
 455 592 640 733 74 97 802 944 70
 160033 46 67 113 58 217 330 35 468 88
 611 721 27 818 58 66 91 161038 40 116
 213 75 458 549 58 601 91 752 962 162005
 6 13 74 98 270 91 386 402 73 550 64 688
 715 50 935 70 78 163147 248 312 463 583
 617 57 67 728 860 91 164152 213 345 66
 476 539 46 693 782 89 804 27 67 966 79
 165146 68 269 424 36 94 528 723 82 824
 166168 467 580 653 718 19 36 813 925 40
 167002 34 139 273 359 90 400 19 27 629
 844 998 168019 71 101 222 688 802 37 72
 87 980 169013 33 36 94 245 66 564 828 41
 170079 98 375 76 546 75 627 31 64 65
 724 949 171037 46 99 189 350 412 66 611
 53 85 825 70 172084 150 332 96 413 544
 63 91 860 909 44 46 99 173043 324 79 95
 548 66 631 38 959 174008 51 88 547 636
 175073 116 52 212 33 393 545 873 176161
 386 433 510 657 761 877 95 177041 110
 275 76 341 77 623 776 97 831 43 58 71
 949 178014 80 490 526 674 76 885 7 926
 70 87 90 179226 326 68 79 91 404 8 767
 825 44 919 79
 180051 75 86 172 293 313 423 539 94
 738 181146 452 525 63 82 92 646 867 982
 182056 174 235 48 61 71 476 512 21 68
 611 42 54 55 720 807 43 183109 20 57
 367 95 511 603 13 730 919 184048 256 85
 354 641 741 80 846
 73 209 456 752 829 962 1148 222 526
 604 889 2036 117 96 520 610 886 952 99
 3380 88 417 78 612 72 711 4136 287 88
 324 67 5044 222 410 729 6262 716 32 860
 917 7125 556 683 864 958 8235 387 430
 9402 607 45 715 928
 10629 991 11004 33 306 19 315 410 12008
 274 361 473 13371 424 42 717 11 804 64
 966 14139 527 844 905 15028 99 123 507
 67 455 537 973 16147 80 363 427 759
 17217 44 329 70 85 91 416 758 86
 82 406 807 963 19090 251 457 555 777 859
 20090 553 89 766 841 936 21139 205 05
 568 663 798 813 22273 305 481 536 53 696
 805 44 79 23636 930 24174 207 45 564 941
 25632 926 26002 3 421 629 863 27240 442
 546 951 28018 140 214 397 672 29032 145
 82 84 263 462 645 845
 30033 298 611 759 860 945 31392 548
 656 831 902 84 32486 88 514 742 82 887
 993 33005 198 343 544 707 28 54 865 77
 915 34000 333 556 600 95 35091 583 909
 36463 826 37296 403 4 594 615 753 92 821
 38182 534 628 65 721 60 89 864 39212 352
 429 50 532 654 705 47 75 881
 40091 250 362 659 734 46 861 988 41098
 176 332 917 42018 217 311 462 557 629
 31 61 780 897 43273 738 846 44581 745
 970 45182 281 625 771 81 866 972 46037
 63 84 338 77 962 46037 63 84 338 77 962
 47003 621 888 981 82 48063 336 446 503
 619 73 822 49262 437 751 813 956
 50128 70 482 99 596 755 51018 172 469
 89 517 52025 30 125 78 547 797 53244 510
 73 714 847 54224 352 449 584 752 832
 55222 309 96 557 639 752 839 995 56623
 77 57113 418 58 512 689 718 28 46 62 985
 58025 249 511 98 803 21 906 39 59030 36
 71 103 508 35 798 807 912
 60478 629 61075 188 303 19 72 662
 62065 128 83 741 818 95 63233 547 681
 808 983 64079 308 462 95 614 23 26 733
 65006 84 116 96 209 750 982 95 66587 614
 86 884 67001 233 40 512 22 742 869 985
 68019 76 361 419 625 31 93 952 69153
 374 407 509 923 29
 70558 623 739 60 71017 264 468 640
 848 72 936 44 72030 80 877 73107 21 47
 398 908 74108 368 505 612 860 927 75114
 31 54 918 76061 232 330 589 896 77574
 609 77 715 77 78509 45 808 973 79420 605
 36 89 962
 80171 366 736 81311 512 87 600 32 707
 84 82147 431 775 894 83094 689 84308 657
 820 83 987 85108 480 98 640 761 86039
 148 387 418 700 856 929 87043 251 324
 44 442 50 668 764 71 853 88489 571 681
 911 89353 422 35 57 93 940
 90242 440 597 744 807 92 91234 417
 521 933 92001 24 322 520 63 663 95 838

39 93262 652 844 94405 90 632 82 918
 95100 543 96051 213 17 304 789 961 62
 97496 800 42 98327 65 488 761 93 939
 99137 224 861
 100026 289 406 72 780 812 34 101113
 820 998 102046 225 750 892 921 103057
 105 417 37 627 824 104175 90 442 46 47
 576 84 646 823 105092 227 94 414 686
 858 54 106342 511 945 107044 88 93 108
 201 759 93 875 108179 318 531 711 35
 109159 497 510 643 748 985
 110017 77 256 69 500 79 991 111458 79
 112073 133 632 40 952 113734 88 848 73
 115 022 121 391 499 958 85 115102 438
 535 53 960 77 116036 151 225 469 683 707
 117058 621 707 881 118075 84 89 114 294
 119321 94 413 605
 120068 164 439 586 655 795 844 121038
 235 632 945 122188 297 328 454 123046

ODEZWA

Komitetu Obchodów Narodowych w Piotrkowie Tryb. OBYWATELE

Nieubłagane prawo śmierci zabrało Narodowi Wielkiego Syna.

Nielitościwa śmierć zabrała Go Narodowi, przecinając pasmo żywota Człowieka, który siebie bez zastrzeżeń oddał pracy ukochanej naszej Ojczyźnie.

Chyłą się głowy nasze przed bolesnym ciosem Najwyższego.

Przeostało bić gorące serce Wodza Narodu.

Stracił Naród Polski Wielkiego Hetmana sprawy Narodowej.

Niezapominajmy jednak, że żyje wiecznie Duch, że nie giną tak łatwo Nieśmiertelne Ideały. Bohaterstwo jednostek przerabia społeczeństwo.

Rzucony siew wschodzi bogatym plonem.

Chcieć to móc. Oto dewiza życia s. p. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Oto nakaz na przyszłość, oto przykazanie na dzień dzisiejszy.

Stańmy ramię przy ramieniu, zwarcie i silni, bo czuwa nad nami Duch Wodza Narodu i mówi: „Jestem! wytyście siły, bo niema takiej ofiary, którejby nie można ponieść dla Narodu. Jedna winna wam przyświecać zasada: — Salus Rei Publicae suprema lex esto“.

Prezes Komitetu Obchodów Narodowych w Piotrkowie Tryb.

(—) J. Drozd-Gieremski

Żałobna

wiadomość w szkołach

W związku z bolesną wiadomością o śmierci Pierwszego Marszałka Polski s. p. Józefa Piłsudskiego Dyrektor gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Piotrkowie, Jan Drozd-Gieremski, przemówił rano do zebranej młodzieży swojego zakładu, wzywając ją do zachowania powagi chwili.

Ze względu na brak rozporządzeń Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego zajęcia szkolne odbywać się będą normalnie. Matura rozpoczęła się, stosownie do zarządzenia, w przepisany terminie o g. 8.30.

Kondolencje

Pan Starosta Powiatu Piotrkowskiego Ignacy Strzemiński, jako reprezentant rządu przyjmować będzie w dniu dzisiejszym w sali audyencyjnalnej Starostwa kondolencje przedstawicieli władz i urzędów spowodu śmierci Pierwszego Marszałka Polski s. p. Józefa Piłsudskiego.

Od dnia 14 b. m. w sali przyjęć starostwa wyłożona będzie

SKRZYDŁA ŚMIERCI

Piłsudski — Pierwszy Marszałek Polski i Zwycięski Wódz Narodu odszedł w zaświaty. Polska traci w Nim najlepszego ze swych Synów — Państwo traci Kierownika Nawy Państwowej. Obywatele tracą w Nim Swego Opiekuna i Przewodnika Duchowego. My — Legion Młodych, którzy dopiero co w życie wchodzimy — tracimy przez śmierć w chwilach ciężkich dla naszego ruchu Jedyne Członka Honorowego. W tragicznym dla nas dniu Twej śmierci — ślubujemy Ci, Panie Marszałku, wiernie strzec Twoich ideałów i nosić w sercach tę Polskę, którą Ty i Twoi Legioniści w pamiętnych dniach sierpnia 1914 roku „Nieśliście w tornistrach“.

Legion Młodych Obwód Piotrków

księga kondolencyjna, w której wpisywać będą swe wyrazy hołdu Cieniom Zmarłego Bohatera Narodowego przedstawiciele poszczególnych organizacji społecznych, gospodarczych i instytucji prywatnych oraz osób, które w ten sposób pragną uczcić Pamięć Zmarłego Ministra Wojny.

Komunikat

Ubezpieczalni Społecznej w Piotrkowie

Z dnem 31. V. r. b. wygasa moc obowiązująca Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17. VI. 1933 r. o podwyższeniu składki w ubezpieczeniu na wypadek braku pracy pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 45 poz. 349).

Wobec powyższego począwszy od dnia 1. VI. 1935 r. wysokość składki za ubezpieczenie na wypadek braku pracy pracowników umysłowych wynosić będzie: 2% od rzeczywistego zarobku policzalnego w granicach od zł 60 do zł 725, zamiast dotychczasowych 2,8%, — przyczem podział składki między pracodawcę i pracownika pozostaje wg. dotychczasowych norm określonych art. 114 ust. 1 Rozporządzenia z dn. 27. XI. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 911) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 22. III. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 229), oraz 1,2% od nadwyżek ponad 725 zł zamiast dotychczasowych 1,68%, przyczem ta ostatnia składka przypada w całości na ubezpieczonego.

p. o. DYREKTORA

(—) M. Jakubowski

Tania sprzedaż tylko do 15 b.m.

w firmie „ZENITH“

Piotrków, ul. Sieradzka 2

Zegarki, okulary obrączki ślubne Eleganckie pierścionki, biżuterja Nakrycia stolowe i platerja Instrumenty muz., patefony i płyty Taniej od 15 do 40% ceny stałe Hallo! — — — Hallo!

Reparacje w zakresie powyższym wykonuje się starannie i solidnie.

Korzystajcie z okazji

Wszystkim Tym, którzy oddali ostatnią posługę naszej córce i żonie

HELENIE GUTMANN

oraz okazali nam dużo życzliwości, a w szczególności chórowi parafii Ewangelickiej, orkiestrze przy hucie „Kara“, oraz Koleżankom i Kolegom przedsiębiorstw Emila Haeblera w Piotrkowie składamy tą drogą serdeczne „Bóg zapłać“

O. Leistenowie i J. Gutmann.

Kupiectwo z kraju i zagranicy na Wystawie w Gdyni

(Korespondencja własna)

Wystawy o charakterze gospodarczym dają najlepszą sposobność organizacjom przemysłu, kupiectwa, rzemiosła i wszelkiej wytwórczości do odbywania kongresów, naradzania się nad sposobami znajdowania nowych możliwości bądź to dostosowywania się warunków specjalnych, bądź do wyjścia na zewnątrz zasięgu dotychczasowego działania.

Tak też słusznie rozumuje kupiectwo polskie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, gdzie organizuje się wielka wycieczka do Polski w liczbie bardzo pokaźnej, bo około 500 osób. Wycieczka wyrusza z N. Yorku statkiem „Kościszko“ Linji Gdynia — Ameryka w dniu 19 czerwca i zawinie do Gdyni 1 lipca b. r. t. j. w dwa dni po otwarciu Wystawy Przemysłowo-Rzemieślniczej, a więc w samą porę, kiedy w Gdyni bawić będzie kilkanaście tysięcy osób z całego kraju i z zagranicy, z racji „Święta Morza“ (29 czerwca).

W związku z Wystawą odbyć się ma tu także zjazd polskich kupców i przemysłowców z ważniejszych gospodarczych ośrodków Polski, w czem dotąd najbardziej zainteresowana jest Łódź, wywierająca wpływ na

b. poważną część gospodarki Państwa Polskiego. Dążeniem organizatorów jest zjazd wspólny w Gdyni, aby kupiectwo krajowe mogło wspólnie obradować z przedstawicielami naszego kupiectwa z za oceanu.

Dyrekcja Wystawy czyni starania, ażeby na ten zjazd przybyli także kupcy-Polacy z krajów europejskich, jak niemniej z Ameryki Południowej. Kupiectwo polskie w Kanadzie wysłało swych przedstawicieli wraz ze wspom. wyżej wycieczką statkiem „Kościszko“.

Rektor Międzynarodowych Wykładów Akademickich w Gdyni, Prof. Dr. Tadeusz Hilarynowicz, który jest przewodniczącym Sekcji Kultury i Sztuki Wystawy — zorganizuje podczas trwania prac i zajęć tej placówki akademickiej wykłady o handlu zamorskim Polski dla kupiectwa. Otwarcie wykładów nastąpi 14. lipca br. zakończenie 1-go sierpnia br.

W miarę otrzymywania dalszych wiadomości o zjeździe Towarzystwa Wystaw i Targów w Gdyni (ul. Kilińskiego 12, telefon 12-73) podawać będzie wszelkie szczegóły do wiadomości ogółu za pośrednictwem prasy.

OWOCNA DZIAŁALNOŚĆ

Stow. Kupców Pol. w Piotrkowie

Ubiegłej niedzieli odbyło się w sali T-wa Dobroczyńności walne zebranie sprawozdawcze członków Stow. Kupców Polskich w Piotrkowie, które zbudziło wielkie zainteresowanie. Zagał zgromadzenie prezes Uniszewski proponując na przewodniczącego p. prezesa Braulińskiego Franciszka, na sekretarza p. Saja, co zebrani przyjęli oklaskami. Na asesorów powołano dyr. Rybińskiego i p. Łągiewskiego.

Obszerne sprawozdanie z działalności, które podamy w całości w jednym z najbliższych numerów naszego pisma, wygłosił prezes Uniszewski. Starania prezesa Uniszewskiego i prace na terenie Izby Przemysłowo-Handlowej szczególnie w dziale podatkowym znalazło żywy oddźwięk. W dyskusji p. Dobrzański nawoływał do popierania przy wszelkich zakupach placówki kupieckiej polskiej.

Po dyskusji zebrani jednomyślnie uchwalili absolutorium ustępującemu zarządowi, oraz budżet na rok bieżący.

Następnie w tajnym głosowaniu wybrano nowy zarząd w następującym składzie: Bald,

Zarząd Miejski m. Piotrkowa poszukuje 2 techników mierniczych do samodzielnej pracy w polu.

Wszelkich informacji udziela Biuro Pomiarów Zarządu Miejskiego w godzinach urzędowych.

Z upoważnienia Prezydenta Miasta Kierownik Biura Pomiarów: Inż. M. ZAGRZEJSKI.

KOMUNIKAT KSIĘGARSKI

Do nabycia w księgarni Wiśniewskiego (ul. Słowackiego 8) i w księgarni Kubika w Piotrkowie (Plac Kościuszki) jest książka Sędziego Okręgowego w Piotrkowie p. Konstantego Apollonia, p. t. „Uregulowanie w drodze sądowej prawa własności parcelowanych gruntów Praca ta, wydana nakładem księgarni F. Hoesicka w Warszawie zawiera komentarz z orzeczeniem Sądu Najwyższego i motywy ustawodawcy oraz tekst prawa obowiązującego ze wszystkimi zmianami wprowadzonymi do ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw centralnych i wschodnich. Autor książki w sposób przejrzysty przeprowadza wyczerpującą analizę całości zagadnień, związanych z przeniesieniem w trybie sądowym tytułów własności gruntów, objętych parcelacją, Praca powyższa stanowi nader pożyteczny podręcznik dla wszystkich interesujących się parcelacją.

T. K.

LIST

Do Redakcji Dziennika Piotrkowskiego w Piotrkowie

Celem zlikwidowania powstałego z mojej winy nieporozumienia z Elektrownią Piotrkowską na tle obliczania należności za prąd, składam na ręce Zarządu Elektrowni na rzecz L.O.P.P. ofiarą w kwocie 100 (sto) złotych.

Józef Zerkowski

W szponach handlarzy

ŻYWYM TOWAREM

Romantyczne przygody uroczej Polki na obczyźnie

Gdy Karolina i wtajemniczona w tę sprawę sercową Pola wyraziła pewne wątpliwanie, czy projekt Weroniki da się przeprowadzić, zacięta dziewczyna wyznała, iż już w najbliższym czasie zamierza uciec i wyjechać za morze. Od słowa do słowa okazało się, że myśl tę podsunęła jej pewna stara Litwinka, która, roztaczając przed nią fata morgana, podejmowała się ułatwić jej wszystko, a mianowicie poznać ją z pewnym „handlarzem drzewa“, który na własny koszt przewiezie ją przez wodę do obiecanej ziemi.

„Mądra“ Karolcia, zrazu sceptycznie słuchała bajkowych planów z wstającącem zajęciem i przyjaźniółką, która śmiałym skokiem zamierzała wspiąć się na szczyt marzeń, począła jej imponować. Pewnego dnia ośmiała się do Poli:

— Gdybym była taka ładna jak ty, zarabym pojechała z Weroniką.

— Tak daleko... Bóg wie co tam za ludzie.

— A có tu mamy od ludzi? Powiedz sama, co nas czeka? Choć chłopcy tak do ciebie się mizdrzą, wyjdiesz za męża z kogo? Za łysiego rządcę, który ci każe kury macać i świnki karmić. A ja wyjdę za borowego i jak chamka będę całe życie boso chodzić.

— To czemu ty sama nie jedziesz z Weroniką? — zachnęła się Polcia ze wstrętem, odpychając od siebie ten prawdziwy obraz przyszłości, jaki odmalowała jej siostra. Bo czyż nie była godna lepszego losu?

— Ech — odparła Karolcia — jeśli tu nie chce mnie twój felczer, to tam za morzem nie spojrzeliby na mnie bogaci panowie. Ty, co inszego. Ty pachniesz każdemu. Tam mogłabyś wybierać...

— A czy to w Ameryce wszyscy tacy bogaci?

— Nie wszyscy, ale wielu. A bardzo łąsi na piękne dziewczyny tak, że im muszą wozić je z Europy.

Pola zamyślała się. Jaki byłby dla niej, umorusanej pani rządczyni wstyd, gdyby Weronika przyjechała z Ameryki w jedwabiach i atlasach! Dopiero się z niej najgrwała, mówiąc: „I cóż ci przyszło z takiej uroby“?... Dopiero by nosa zadzierał!

— Jakbyś tam wyszła za bogacza — ciągnęła siostra — przysłałabyś mi szafkę i pieniądze i pojechałabym za tobą. Może trafiłoby mi się tam dla mnie co dobrego, jakbyś mnie po ludzku odziała.

— O la Boga, tak daleko... — westchnęła Pola, w której wyobrazeniu już Suwałki leżały daleko.

— Z Weroniką razem byłoby ci w podróży różniej i nie dłużyło się tak bardzo.

— A jak to tam odbywa się w tym kraju?

— Niby śluby?... — wpadła Weronika i dała jej wyjaśnienie, silnie odziaływując na prymitywną wyobraźnię córy lasów.

Było to tak! Do ogromnych salonów, od złota kąpiących, schodziły się bardzo piękne panny i panie, co jedna to piękniejsza, a wszystkie postrojone w najcudniejsze suknie balowe i klejnotami obwieszzone. Schodzili się też różni bogaci panowie we frakach i tańczyli, jadaliby lody, cukierki i rozmawiali się z takimi pannami, które najwięcej wpadły im w oko. A potem oświadczały się im. Jeśli panna mu sprzyjała, to dobrze, a nie, to czekała na innego. Jak która mądra, dawała poznać takiemu, co jej się podobał, że jej się podoba.

Podobał się ten obraz Poli, mianowicie te świetne suknie balowe, te lody i cukierki.

— A po jakimu tam mówią? — Różnie. Bywają tam także Polacy, trafi się nawet hrabia...

Oddech zamarł w piersi drjady. Nawet hrabia... (Dalszy ciąg nastąpi)

Ostatni grosz

(s) Przyjemnie być wielkim panem. Przyjemnie jest rzucać na prawo i lewo garściami pieniędzy. Przyjemnie jest nie liczyć się z groszem.

Podchodzi „do gościa” młde dziewczętko z jakimś znaczkami, z kwiatkiem na jakiś cel. Dziewczętko uśmiecha się, potrząsa puszką, w której dzwiczają już pieniądze.

I jak tu nie dać? Jak odmówić? Nieprzyjemnie. I dziewczętko będzie przytko i „gościowi” niemilo.

Węc „odstawia się” hrabiego. Sięga się z dumną miną do kieszeni, wyciąga jakąś monetę i nie patrząc nawet na nią wrzuca się ją z dumną miną do puszek. Później z łaskawie uprzejmym uśmiechem pozwala się dziewczętku przypiąć do palca znaczek, czy kwiatek i idzie się dalej z zadowoloną miną obywatela, który spełnił swój obowiązek.

Są tacy, którzy z lekceważącym uśmiechem wrzucają do puszek dwa a nawet pięciocentówki.

Tak, znajcie mnie — zdaje się mówić ich niedbały ruch ręką, — znajcie mnie i wiedźcie, że tam, gdzie chodzi o dobro publiczne, o sprawę ogółu, o jakiś dobry uczynek społeczny, tam jestem pierwszy. Ofiarność na cele publiczne jest pierwszym obowiązkiem obywatela.

Tak, są i tacy, a o tem, jak wygląda ofiarność tych pierwszych i drugich mówi wyraźnie sprawozdanie, ogłoszone przez zarząd Pogotowia Ratunkowego z przeprowadzonej nie dawno ulicznej kwesty.

Otóż we wszystkich niemal puszkach znaleziono również guziki, blaszki, oraz 5-cio złotówkę i 2-złotówkę — fałszywe i już przecięte, nadto szereg fałszywych monet 50-cio, 20-to, 10-cio i 5-cio groszowych, monety rosyjskie (kopiejki i półkopiejki) i grosz z czasów Stanisława Augusta.

Nasi obywatele mają gest, na rzecz Pogotowia pozbywają się nawet... ostatniego grosza z czasów Stanisława Augusta.

CZASOWE ZAMKNIĘCIE PŁYWAJNI UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ

W dniu jutrzejszym zostanie zamknięty basen — pływalnia Ubezpieczalni Społecznej w Warszawie, mieszczącej się przy ul. Wolskiej 52.

Po gruntownym oczyszczeniu urządzeń basenu — pływalni korzystanie z niego zostanie udośćpnione publiczności, o czem nastąpi oddzielne zawiadomienie.

M. CONSTANTIN WEYER

UŚMIECH WŚRÓD ZAWIEI

— Faktem jest, że...

— No, widzi pan?.. Myślałem tylko, że Job Lewis zagiął parol na oszczędności Merciera. Panamczyk dopiero zwrócił mi uwagę, do jakiego stopnia się myliłem.

— Job Lewis kradnie rzeczywiście jak kruk...

— Otóż to. W związku z tem zwrócił moją uwagę inny fakt.

— Jakież to?

— Nie próbowano jeszcze okraść Merciera. Jest on przecież zupełnie bezbronny. Tak się wszystko układa, jakdyby korzystał z jakiejś tajemniczej opieki... A więc, mój panie Scherlocku Holmesie, któż jest zdaniem pana tym tajemniczym opiekunem?

— Ma pan słusność. Nie może nim być nikt inny, jak Job Lewis...

— Prawda przemawia przez usta pana, Spenlow... Niech pan wbije to sobie jednak mocno do głowy, że jeśli chce pan podejrzewać Joba Lewisa, zostanie pan szybko unieszkodliwiony. Mielśmy dzisiaj rano małą lekcję poglądową, która może nam wyjść bardzo na dobre. Widział pan jak te łobuzy trzymają się za

Jednym z podstawowych zagadnień w dziedzinie badań nad biologią człowieka jest kwestja różnic i podobieństw, zachodzących pomiędzy poszczególnymi jednostkami ludzkimi, bądź pewnymi typami, reprezentującymi odrębne rasy, narodowości itd. Te podobieństwa i różnice są bardzo liczne i bardzo rozmaite, jedne zewnętrzne i wyraźne, odrzucające się w oczy, inne ogromnie subtelne, mniej lub więcej ukryte.

Taką właśnie ukrytą, od niedawna dopiero znaną cechą, różnicującą jednostki ludzkie, jest grupa krwi. Jak wiadomo, grup tych istnieje cztery, określa się je literami: A, B, AB i znakiem O (zero). Niektóre z tych grup są sobie niejako wrogi — zawierają składniki, które powodują wzajemną ich aglutynację, czyli specjalnego rodzaju zlepianie się krwinek.

„WALKA” KRWI Z RÓŻNYCH GRUP

Jest to fakt o wielkiem bardzo znaczeniu nietylko pod względem teoretycznym, lecz i w praktyce lekarskiej, mianowicie przy dość często i coraz częściej w latach ostatnich stosowanym zabiegu przetaczania (transfuzji) krwi. Celem tego zabiegu jest wprowadzić do organizmu człowieka, który bądź to utracił znaczną ilość krwi naskutek jakiegoś wypadku, bądź też cierpi na silną anemię czy inną chorobę krwi, lub organów krwiotwórczych, — pewną dozę krwi innego, zdrowego osobnika. Zabieg ten stosują teraz nawet i przy niektórych schorzeniach zakaźnych, — daje on w wielu rozlicznych przypadkach znakomite rezultaty, nieraz zaś bywa jedynym zbawieniem dla chorego.

Przetaczanie krwi znane jest w medycynie od dawien dawna, jednak jeszcze przed niespełna trzydziestu laty było ono czemś bardzo niebezpiecznym. Czasem przechodziło zupełnie gładko, nieraz wszakże z przy czyn — przez długie wieki — zupełnie niezrozumiałych wywoływało gwałtowne zaburzenia w organizmie t. zw. „krwiobiorcy”, często kończąc się śmiercią.

Dziś wiemy już, że powodem tych zaburzeń są różnice grup krwi, że nie można np. człowiekowi, który

ma krew grupy A przetoczyć krwi człowieka o grupie B, lub człowiekowi z grupy O — krwi grupy A, B, czy AB, — zato krew grupy O może być całkiem bezpiecznie przetoczona ludziom każdej grupy. Bo krwinki z grupy O nie są zlepiane (aglutynowane) ani przez krwinki z grupy A, ani B, ani AB, ani, oczywiście, przez krwinki ze swej własnej grupy.

Dlatego człowiek, należący do grupy O, może dać swoją krew każdemu bez obawy komplikacji, na tem tle powstających — nazywamy go też „uniwersalnym dawcą” krwi. Natomiast człowiek z grup: A i B może dać krew tylko osobnikom z tej samej grupy, bądź z grupy AB, człowiek z grupy AB — jedynie — ludziom ze swej grupy.

CECHA WRODZONA, NIEZMIENNA I OSOBISTA

Przynależność do tej czy innej, grupy krwi jest wrodzona i niezmienna — trwa przez całe życie. Każdy człowiek powinien właściwie wiedzieć, do jakiej grupy należy, w razie bowiem jakiegoś nagłego wypadku, powodującego konieczność natychmiastowego przetoczenia krwi wiadomość ta oszczędzić może stratę czasu na zbadanie owej przynależności — lub też spowodowanie „uniwersalnego dawcy” o grupie O. Przy znacznym upływie krwi taka strata czasu może decydować nawet o życiu chorego.

Przynależność ta nie jest cechą rodzinną, lecz osobistą, chociaż niewątpliwie jest dziedziczna, jednak — jak i inne cechy dziedziczne — według skomplikowanych praw Mendla. Dziecko wcale nie musi mieć tej

samej grupy krwi, co matka, rodzeństwo może należeć do różnych grup.

ALE ZALEŻNA OD RASY

Pomimo to istnieje wyraźny związek pomiędzy grupami krwi i rasą — w Europie np. jest więcej osobników o grupie A niż o grupie B, natomiast u ludów wschodnich grupa B jest częściej spotykana. Największy stosunkowo odsetek ludzi wogóle należy do grupy O, we Francji np. jest ich 45 procent wobec 42 procent przynależnych do grupy A, 9 procent — do grupy B i 4 procent — do grupy AB. U Lapończyków grupa O jest jeszcze znacznie powszechniejsza, u jednego zaś z plemion indiańskich w Brazylii obejmuje ona prawie 100 procent ludności. Grupa O uchodzi za najpierwotniejszą, grupa zaś A jest starsza od grupy B. Niektórzy z uczonych stwierdzają istnienie korelacji pomiędzy grupą krwi i typem, — według nich grupa A odpowiada typowi nordyckiemu, grupa B — typowi mongolskiemu, grupa zaś O — typowi śródziemnomorskiemu.

RÓWNIEŻ I U ZWIERZĄT

Różnice grup krwi stwierdzamy także i u pewnych zwierząt, np. u małp antropoidalnych. U szympansa dominuje grupa A — i krew tej małpy może być ponoć z zupełnie dobrym rezultatem przetaczana ludziom z tejże grupy. U niższych gatunków małp Woronow znalazł 18 procent przynależnych do grupy A, 34 procent do grupy AB; 48 procent ma krew o właściwościach innego rodzaju, niż ludzie. Ostatnio biologowie amerykańscy stwierdzili również istnienie 4 grup krwi u królików.

Wynik konkursu na powiastkę dla dzieci

Sąd konkursu, ogłoszonego przez Koło Polskiej Macierzy Szkolnej im. Zofii Bukowieckiej na powiastkę dla dzieci, spośród 45 nadesłanych utworów nagrodził pięć. Żadnej pracy nie zakwalifikowano do pierwszej nagrody. Dwie drugie nagrody otrzymały p. Marja Kędzioryna z Prużany za powiastkę p. n. „Antek” i p. Jadwiga Korczakowska z Torunia — „Dzieci podwórka”; trzecią nagrodę — p. Bronisława Włodkówna z Grabowa k. Łomży — „Jędrzek o gorącym sercu”; czwartą nagrodę — p. Irena Szczepańska z Krakowa — „O Hani Mulatce”. „Nagrodę zachęty” przyznano p.

Halinie Korsakównie z Kobrynia za powiastkę p. n. „Żelazny węzeł Baka”.

Nadto wyróżniona została praca p. Juljana Krzewińskiego z Warszawy p. n. „Druga Ojczyzna”.

W skład sądu konkursowego wchodził: S. Bukowiecki, S. Dobrowolski, M. Drobniewska, K. Konarski, G. Morcinek, J. Porazińska, J. Włodarski i M. Zaborowska.

Zapisujcie się do LOPP

ko było maleńkie, Ragnar zasłoniła je muślinową firaneczką. Firaneczka była biała, a okienko czyste. Skrupulatna duńska czystość Ragnar przejawiała się na każdym kroku. Dodajmy jeszcze, że nad wszystkim królował jej pogodny uśmiech.

Gdyśmy przyszl, Mercier był przy pracy. To znaczy, że poszedł przemywać piasek.

— Nie pracuje pan dzisiaj?

Pytanie to zadała Spenlowowi. Zwracając się do mnie, — dodała,

— Ta sprawa nie interesuje pana, oczywiście. Wyrobił pan sobie tutaj opinię zdecydowanego próżniaka. Możliwy się naprawdę zacząć zastanawiać, skąd pan bierze środki do życia.

— Mam nadzieję, że w najbliższym czasie zjawi się u mnie policja dla przeprowadzenia rewizji. Sądzę, że to pani chciała powiedzieć.

— Nie oskarżam pana, — rzekła, czerwiąc się.

— Nie, nie można jednak jaśniej wyrazić myśli, iż czerpię środki z nieznanych źródeł. Od tego przypuszczenia do podejrzenia, iż źródłami temi są kradzieże, włamania i inne temu podobne piękne czyny, jest tylko krok... Pozwoliłem sobie zrobić ten krok za pania...

— Z panem nie można żartować. Nie umie pan być poważny.

— Boże, strzeż mnie, abym miał być kiedykolwiek poważny. Uciekl-

Program radiowy zupełnie zmieniony

Program radiowy dni najbliższych zarówno jeśli chodzi o Warszawę, jak i o inne radiostacje polskie, został całkowicie zmieniony i uzależniony będzie ściśle od programu uroczystości pogrzebowych, ustaione go przez najwyższe władze w Państwie. Natychmiast po ustaleniu programu, będzie on podany do powszechnej wiadomości.

Wczoraj na znak żaloby, skasowano wogóle wszelkie audycje muzyczne.

Wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja transmitować będą uroczystości pogrzebowe w dniu złożenia na wieczny spoczynek Złok Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Tragiczna wieść na fall „Polskiego Radja”

Pierwszą, nieoficjalną jeszcze wiadomością o zgonie Marszałka Józefa Piłsudskiego otrzymało Polskie Radio późnym wieczorem w dniu 12 maja.

Natychmiast przerwano muzykę taneczną i nadano utwory Chopina. Z chwila, gdy wieść żałobna się potwierdziła, w oczekiwaniu na komunikat przerwano wogóle audycje.

Po otrzymaniu oficjalnego tekstu komunikatu, odczytano go przed mikrofonem i zakomunikowano, iż radiostacja czynna będzie przez całą noc. Jednocześnie odwołano program na poniedziałek, powiadamiając, iż Polskie Radio przez cały dzień 13 maja pełnić będzie tylko służbę informacyjną. Następnie nadano oredzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Około godz. 1.30 powtórzono raz jeszcze żałobną wieść i odczytano oredzie P. Prezydenta, podając potem wiadomość o mianowaniu Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych — gen. Edwarda Ryzdy — Śmigłego i kierownikiem Min. Spraw Wojskowych — gen. Tadeusza Kasprzyckiego.

PODROŻUJ SAMOLETEM

bym od samego siebie.

— Ludwik powinien zaraz nadejść — powiedziała, spoglądając na budzik.

I chcąc wyrzucić czy nie wraca, podeszła do okna.

Stała tam chwilę tylko. Zobaczyłem, że cofnęła się gwałtownie. Dostrzegłem jednocześnie Joba Lewisa przechodzącego z wolna z oczyma utkwionemi w szybę. Przemogłem się, aby odwrócić wzrok od tego człowieka i zacząłem pleść co mi ślina na język przyniosła, byle ożywić rozmowę. Spenlow na szczęście nic nie zauważył. Żadna siła nie zdołałaby mu przeszkodzić w okazaniu Lewisowi, iż przejrzał jego manewry. Przetawiałem umyślnie moje krzesło i zasłoniłem okienko plecami. Pewien byłem, że Spenlow ze swego miejsca nic nie dostrzeże. Płołem takie bzdury, że Ragnar podniośła na mnie wreszcie zdumione oczy.

— Czy on jest zawsze taki? — zapytała Spenlowa półgłosem, gdy ja śmiałem się bardzo głośno z moich własnych dowcipów.

W chwilę później postyżalem głos Merciera, któremu Job Lewis coś od powiedział. Uśmiech zniknął z warg Ragnar. Na twarzy jej ukazał się wyraz cierpienia. Teraz Spenlow zrozumił wreszcie o co chodzi. Szybkiem spojrzeniem powstrzymałem go na miejscu.

(D. c. n.)